

ΚΛ. Ἐγὼ τινα, ὦ ξένε, μοι δοκῶ κατανοεῖν. ἔοικεν κατὰ
 5 τύχην τινα ἡμῖν τὰ τῶν λόγων τούτων πάντων ὧν διεξήλθομεν
 γεγονέναι· σχεδὸν γὰρ εἰς χρεῖαν αὐτῶν ἔγωγ' ἐλήλυθα τὰ
 νῦν, καὶ κατὰ τινα αὐτῶν καιρὸν σύ τε παραγέγονας ἅμα καὶ
 c Μεγίλλος ὄδε. οὐ γὰρ ἀποκρύψομαι σφῶ τὸ νῦν ἐμοὶ
 συμβαῖνοι, ἀλλὰ καὶ πρὸς οἰωνόν τινα ποιοῦμαι. ἡ γὰρ
 πλείστη τῆς Κρήτης ἐπιχειρεῖ τινα ἀποικίαν ποιήσασθαι,
 καὶ προστάττει τοῖς Κνωσίοις ἐπιμεληθῆναι τοῦ πράγματος,
 5 ἡ δὲ τῶν Κνωσίων πόλις ἐμοί τε καὶ ἄλλοις ἐννέα· ἅμα δὲ
 καὶ νόμους τῶν τε αὐτόθι, εἴ τινες ἡμᾶς ἀρέσκουσι, τίθεσθαι
 κελεύει, καὶ εἴ τινες ἐτέρωθεν, μηδὲν ὑπολογιζομένους τὸ
 ξενικὸν αὐτῶν, ἂν βελτίους φαίνωνται. νῦν οὖν ἐμοί τε καὶ
 d ὑμῖν ταύτην δῶμεν χάριν· ἐκ τῶν εἰρημένων ἐκλέξαντες, τῷ
 λόγῳ συστησώμεθα πόλιν, οἷον ἐξ ἀρχῆς κατοικίζοντες,
 καὶ ἅμα μὲν ἡμῖν οὐ ζητοῦμεν ἐπίσκεψις γενήσεται, ἅμα
 δὲ ἐγὼ τάχ' ἂν χρησαίμην εἰς τὴν μέλλουσαν πόλιν ταύτην
 5 τῇ συστάσει.

ΑΘ. Οὐ πόλεμόν γε ἐπαγγέλλεις, ὦ Κλεινία· ἀλλ' εἰ μή
 τι Μεγίλλω πρόσαντες, τὰ παρ' ἐμοῦ γε ἡγοῦ σοι πάντα κατὰ
 νῦν ὑπάρχειν εἰς δύναμιν.

ΚΛ. Εὖ λέγεις.

10 ΜΕ. Καὶ μὴν καὶ τὰ παρ' ἐμοῦ.

e ΚΛ. Κάλλιστ' εἰρήκατον. ἀτὰρ πειρώμεθα λόγῳ πρῶτον
 κατοικίσειν τὴν πόλιν.

Δ

704 ΑΘ. Φέρε δὴ, τίνα δεῖ διανοηθῆναί ποτε τὴν πόλιν
 ἔσεσθαι; λέγω δὲ οὔτι τοῦνομα αὐτῆς ἐρωτῶν ὅτι ποτ' ἔστι
 τὰ νῦν, οὐδὲ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ὅτι δεήσει καλεῖν αὐτήν—
 τοῦτο μὲν γὰρ τάχ' ἂν ἴσως καὶ ὁ κατοικισμὸς αὐτῆς ἢ τις
 5 τόπος, ἢ ποταμοῦ τινος ἢ κρήνης ἢ θεῶν ἐπωνυμία τῶν ἐν τῷ
 b τόπῳ, προσθείη τὴν αὐτῶν φήμην καινῇ γενομένη τῇ πόλει—

τόδε δὲ περὶ αὐτῆς ἐστὶν ὁ βουλόμενος μᾶλλον ἐπερωτῶ,
πότερον ἐπιθαλαττίδιος ἔσται τις ἢ χερσαία.

ΚΛ. Σχεδόν, ὦ ξένε, ἀπέχει θαλάττης γε ἢ πόλις, ἣς πέρι
τὰ νυνδὴ λεχθέντα ἡμῖν, εἷς τινας ὀγδοήκοντα σταδίου. 5

ΑΘ. Τί δέ; λιμένες ἄρ' εἰσὶν κατὰ ταῦτα αὐτῆς, ἢ τὸ
παράπαν ἀλίμενος;

ΚΛ. Εὐλίμενος μὲν οὖν ταύτῃ γε ὡς δυνατὸν ἐστὶν
μάλιστα, ὦ ξένε.

ΑΘ. Παπαί, οἶον λέγεις. τί δὲ περὶ αὐτὴν ἢ χώρα; c
πότερα πάμφορος ἢ καὶ τιων ἐπιδεῆς;

ΚΛ. Σχεδὸν οὐδενὸς ἐπιδεῆς.

ΑΘ. Γεῖτων δὲ αὐτῆς πόλις ἄρ' ἔσται τις πλησίον;

ΚΛ. Οὐ πάννυ, διὸ καὶ κατοικίζεται· παλαιὰ γάρ τις ἐξοί- 5
κησις ἐν τῷ τόπῳ γενομένη τὴν χώραν ταύτην ἔρημον
ἀπείργασται χρόνον ἀμήχανον ὅσον.

ΑΘ. Τί δὲ πεδίων τε καὶ ὄρων καὶ ὕλης; πῶς μέρος
ἐκάστων ἡμῖν εἴληχεν;

ΚΛ. Προσέοικε τῇ τῆς ἄλλης Κρήτης φύσει ὅλη. 10

ΑΘ. Τραχυτέραν αὐτὴν ἢ πεδιευωτέραν ἂν λέγοις. d

ΚΛ. Πάννυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Οὐ τοῖνυν ἀνιάτος γε ἂν εἴη πρὸς ἀρετῆς κτῆσι.
εἰ μὲν γὰρ ἐπιθαλαττία τε ἔμελλεν εἶναι καὶ εὐλίμενος καὶ
μὴ πάμφορος ἀλλ' ἐπιδεῆς πολλῶν, μέγαλον τινὸς ἔδει 5
σωτήρως τε αὐτῇ καὶ νομοθετῶν θείων τιῶν, εἰ μὴ πολλά
τε ἔμελλεν ἦθῃ καὶ ποικίλα καὶ φαῦλα ἔξειν τοιαύτη φύσει
γενομένη· νῦν δὲ παραμύθιον ἔχει τὸ τῶν ὀγδοήκοντα στα-
δίων. ἐγγύτερον μέντοι τοῦ δέοντος κεῖται τῆς θαλάττης,
σχεδὸν ὅσον εὐλιμενωτέραν αὐτὴν φῆς εἶναι, ὅμως δὲ ἀγα- 705
πητὸν καὶ τοῦτο. πρόσοικος γὰρ θάλαττα χώρα τὸ μὲν
παρ' ἐκάστην ἡμέραν ἠδύ, μάλα γε μὴν οὕτως ἀλμυρὸν καὶ

b 3 ἐπιθαλαττίδιος A Eus. : ἐπιθαλαττιαῖος L O (sed δι supra αι O)
et fecit A² (αι supra δι) c 8 δὲ A O Eus. : δαλ A² : αὐ s. v. O :
δ' αὐ vel αὐ δὲ al. c 10 ὅλη Eus. : ὅλη libri a 1 φῆς αὐτὴν Eus.

πικρὸν γειτόνημα· ἐμπορίας γὰρ καὶ χρηματισμοῦ διὰ καπη-
 5 λείας ἐμπιμπλάσα αὐτήν, ἥθη παλίμβολα καὶ ἄπιστα ταῖς
 ψυχαῖς ἐντίκτουσα, αὐτήν τε πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν ἄπιστον
 καὶ ἄφιλον ποιεῖ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὡσαύτως.
 παραμύθιον δὲ δὴ πρὸς ταῦτα καὶ τὸ πάμφορος εἶναι κέκτηται,
 b τραχεῖα δὲ οὔσα δῆλον ὡς οὐκ ἂν πολύφορός τε εἶη καὶ
 πάμφορος ἅμα· τοῦτο γὰρ ἔχουσα, πολλὴν ἐξαγωγὴν ἂν
 παρεχομένη, νομίσματος ἀργυροῦ καὶ χρυσοῦ πάλιν ἀντεμ-
 πίμπλαιτ' ἂν, οὗ μείζον κακὸν ὡς ἔπος εἰπεῖν πόλει ἀνθ'
 5 ἐνὸς ἐν οὐδὲν ἂν γίγνοιτο εἰς γενναίων καὶ δικαίων ἡθῶν
 κτῆσι, ὡς ἔφαμεν, εἰ μεμνήμεθα, ἐν τοῖς πρόσθεν λόγοις.

ΚΛ. Ἄλλὰ μεμνήμεθα, καὶ συγχωροῦμεν τότε λέγειν
 ἡμᾶς ὀρθῶς καὶ τὰ νῦν.

c ΑΘ. Τί δὲ δῆ; ναυπηγησίμης ὕλης ὁ τόπος ἡμῖν τῆς
 χώρας πῶς ἔχει;

ΚΛ. Οὐκ ἔστιν οὔτε τις ἐλάτη λόγου ἀξία οὔτ' αὖ πεύκη,
 κυπάριττός τε οὐ πολλή· πίτυν τ' αὖ καὶ πλάτανον ὀλίγην
 5 ἂν εὔροι τις, οἷς δὴ πρὸς τὰ τῶν ἐντὸς τῶν πλοίων μέρη
 ἀναγκαῖον τοῖς ναυπηγοῖς χρῆσθαι ἐκάστοτε.

ΑΘ. Καὶ ταῦτα οὐκ ἂν κακῶς ἔχοι τῇ χώρᾳ τῆς φύσεως.

ΚΛ. Τί δῆ;

ΑΘ. Μιμῆσεις πονηρὰς μιμείσθαι τοὺς πολεμίους μὴ
 d ῥαδίως δύνασθαι τινα πόλιν ἀγαθόν.

ΚΛ. Εἰς δὴ τί τῶν εἰρημένων βλέψας εἶπες ὁ λέγεις;

ΑΘ. ὦ δαιμόνιε, φύλαττέ με εἰς τὸ κατ' ἀρχὰς εἰρη-
 μένου ἀποβλέπων, τὸ περὶ τῶν Κρητικῶν νόμων ὡς πρὸς
 5 ἐν τι βλέποιεν, καὶ δὴ καὶ τοῦτ' ἐλεγέτην αὐτὸ εἶναι σφῶν
 τὸ πρὸς τὸν πόλεμον, ἐγὼ δὲ ὑπολαβὼν εἶπον ὡς ὅτι μὲν
 εἰς ἀρετὴν ποι βλέποι τὰ τοιαῦτα νόμιμα κείμενα, καλῶς
 ἔχοι, τὸ δὲ ὅτι πρὸς μέρος ἀλλ' οὐ πρὸς πᾶσαν σχεδόν, οὐ

a 6 τε om. Eus.

b 1 πολύφορός τε (τις Stob.) εἶη καὶ πάμφορος
 L O Eus. Stob. : πολύφορος A (sed πάμφορος fecit et reliqua extra
 versum add. A²)

b 3 ἀργυροῦ Eus. : ἀργύρου libri

c 5 τὰ

τῶν ἐντὸς] τάντδς Badham

d 5 ἐλεγέτην A L O : ἐλέγετον vulg.

πάνυ συνεχώρουν· νῦν οὖν ὑμεῖς μοι τῆς παρούσης νομο- e
 θεσίας ἀντιφυλάξατε ἐπόμενοι, ἔαν ἄρα τι μὴ πρὸς ἀρετὴν
 τεῦνον ἢ πρὸς ἀρετῆς μόριον νομοθετῶ. τοῦτον γὰρ δὴ
 τίθεσθαι τὸν νόμον ὀρθῶς ὑποτίθεμαι μόνον, ὃς ἂν δίκην
 τοξότου ἐκάστοτε στοχάζηται τούτου ὄψῃ ἂν συνεχῶς τούτων 706
 ἀεὶ καλόν τι συνέπηται μόνῳ, τὰ δὲ ἄλλα σύμπαιτα παρα-
 λείπη, ἕαντε τις πλοῦτος ἕαντε ἄρα τι τῶν ἄλλων τῶν
 τοιούτων ὃν τυγχάνη ἄνευ τῶν προειρημένων. τὴν δὲ δὴ
 μίμησιν ἔλεγον τὴν τῶν πολεμίων τὴν κακὴν τοιάνδε γί- 5
 γνεσθαι, ὅταν οἰκῇ μὲν τις πρὸς θαλάττη, λυπῆται δ' ὑπὸ
 πολεμίων, οἷον—φράσω γὰρ οὔτι μνησικακεῖν βουλόμενος
 ὑμῶν—Μίνως γὰρ δὴ ποτε τοὺς οἰκοῦντας τὴν Ἀττικὴν
 παρεστήσατο εἰς χαλεπὴν τινα φορὰν δασμοῦ, δύναμιν b
 πολλὴν κατὰ θάλατταν κεκτημένος, οἱ δ' οὔτε πω πλοῖα
 ἐκέκτηντο, καθάπερ νῦν, πολεμικά, οὔτ' αὖ τὴν χώραν πλήρη
 ναυπηγησίων ξύλων ὥστ' εὐμαρῶς ναυτικὴν παρασχέσθαι
 δύναμιν· οὐκ οἶοί τ' ἐγένοντο διὰ μιμήσεως ναυτικῆς 5
 αὐτοὶ ναῦται γενόμενοι εὐθύς τότε τοὺς πολεμίους ἀμύ-
 ρασθαι. ἔτι γὰρ ἂν πλεονάκεις ἐπὶ ἀπολέσαι παῖδας αὐτοῖς
 συνήνεγκεν, πρὶν ἀντὶ πεζῶν ὀπλιτῶν μονίμων ναυτικούς c
 γενομένους ἐθισθῆναι, πυκνὰ ἀποπηδῶντας, δρομικῶς εἰς τὰς
 ναῦς ταχὺ πάλιν ἀποχωρεῖν, καὶ δοκεῖν μηδὲν αἰσχροὺ ποιεῖν
 μὴ τολμῶντας ἀποθνήσκειν μένοντας ἐπιφερομένων πολε-
 μίων, ἀλλ' εἰκυίας αὐτοῖς γίνεσθαι προφάσεις καὶ σφόδρα 5
 ἐτοιμάς ὄπλα τε ἀπολλύσιν καὶ φεύγουσι δὴ τινας οὐκ
 αἰσχροὺς, ὡς φασιν, φυγὰς. ταῦτα γὰρ ἐκ ναυτικῆς ὀπλι-
 τείας ῥήματα φιλεῖ συμβαίνειν, οὐκ ἄξια ἐπαίνων πολλὰκίς
 μυρίων, ἀλλὰ τοῦναντίον· ἔθι γὰρ ποιητὰ οὐδέποτε ἐθίζειν d
 δεῖ, καὶ ταῦτα τὸ τῶν πολιτῶν βέλτιστον μέρος. ἦν δέ που
 τοῦτό γε καὶ παρ' Ὀμήρου λαβεῖν, ὅτι τὸ ἐπιτήδευμα ἦν
 τὸ τοιοῦτον οὐ καλόν. Ὀδυσσεὺς γὰρ αὐτῷ λοιδορεῖ τὸν

a 1 τούτων A (ut vid.) I O : τοῦ τῶν A² et γρ. O : τῶν γρ. a³
 a 2 καλόν I O : καλῶν A μόνῳ A et γρ. O (sed ων s. v.) : μόνων
 Λ² (ν s. v.) O (sed ι s. v.) : μόνον γρ. a³ : μόνου ci. Ritter

5 Ἀγαμέμνονα, τῶν Ἀχαιῶν τότε ὑπὸ τῶν Τρώων κατεχο-
 μένων τῇ μάχῃ, κελεύοντα τὰς ναῦς εἰς τὴν θάλατταν
 καθέλκει, ὁ δὲ χαλεπαίνει τε αὐτῷ καὶ λέγει—

e ὃς κέλει πολέμοιο συνεσταότος καὶ αὐτῆς
 νῆας εὐσέλμους ἄλαδ' ἔλκει, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
 Τρωσὶ μὲν εὐκτὰ γένηται ἐελδομένοισι περ ἔμπης,
 ἡμῖν δ' αἰπὺς ὄλεθρος ἐπιρρέπη· οὐ γὰρ Ἀχαιοί

5 σχήσουσιν πολέμου νηῶν ἄλαδ' ἔλκομενάων,
 ἀλλ' ἀποπαπτανέουσιν, ἐρωήσουσι δὲ χάρμης·

707 εἶθα κε σὴ βουλή δηλήσεται, οἳ' ἀγορεύεις.

ταῦτ' οὖν ἐγίγνωσκε καὶ ἐκεῖνος, ὅτι κακὸν ἐν θαλάττῃ
 τριήρεις ὀπλίταις παρεστῶσαι μαχομένοις· καὶ λέοντες ἂν
 ἐλάφους ἐθισθεῖεν φεύγειν τοιούτοις ἔθεσι χρώμενοι. πρὸς
 5 δὲ τούτοις αἱ διὰ τὰ ναυτικὰ πόλεων δυνάμεις ἅμα σωτηρία
 τιμὰς οὐ τῷ καλλίστῳ τῶν πολεμικῶν ἀποδιδόασιν· διὰ
 κυβερνητικῆς γὰρ καὶ πεντηκονταρχίας καὶ ἐρετικῆς, καὶ
 b παντοδαπῶν καὶ οὐ πάνυ σπουδαίων ἀνθρώπων γιγνομένης,
 τὰς τιμὰς ἐκάστοις οὐκ ἂν δύναίτο ὀρθῶς ἀποδιδόναι τις.
 καίτοι πῶς ἂν ἔτι πολιτεία γίγνοιτο ὀρθῆ τούτου στερομένη;

Κ.Λ. Σχεδὸν ἀδύνατον. ἀλλὰ μὴν, ὦ ξέε, τὴν γε περὶ
 5 Σαλαμίνα ναυμαχίαν τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς βαρβάρους
 γεινομένην ἡμεῖς γε οἱ Κρήτες τὴν Ἑλλάδα φαμὲν σῶσαι.

ΑΘ. Καὶ γὰρ οἱ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων
 c λέγουσι ταῦτα. ἡμεῖς δέ, ὦ φίλε, ἐγὼ τε καὶ ὄδε, Μέ-
 γιλλος, φαμὲν τὴν πεζὴν μάχην τὴν ἐν Μαραθῶνι γενομένην
 καὶ ἐν Πλαταιαῖς, τὴν μὲν ἄρξαι τῆς σωτηρίας τοῖς Ἑλλησι,
 τὴν δὲ τέλος ἐπιθεῖναι, καὶ τὰς μὲν βελτίους τοὺς Ἑλληνας
 5 ποιῆσαι, τὰς δὲ οὐ βελτίους, ἵν' οὕτως λέγωμεν περὶ τῶν
 τότε συσσωσασῶν ἡμᾶς μαχῶν· πρὸς γὰρ τῇ περὶ Σαλαμίνα
 τὴν περὶ τὸ Ἀρτεμισιόν σοι προσθήσω κατὰ θάλατταν μάχην.

e 2 εὐσέλμους A L O ἄλαδ' pr. A (ut vid.) et mox a 5
 σωτηρίας Badham a 7 ἐρετικῆς Aldina : ἐρετρικῆς libri καὶ ante
 παντοδαπῶν A L O : om. vulg. c 2 ἐν secl. Schanz

ἀλλὰ γὰρ ἀποβλέποντες νῦν πρὸς πολιτείας ἀρετήν, καὶ δ
 χώρας φύσιν σκοπούμεθα καὶ νόμων τάξιν, οὐ τὸ σφίζεσθαι
 τε καὶ εἶναι μόνοι ἀνθρώποις τιμιώτατον ἡγοῦμενοι, καθάπερ
 οἱ πολλοί, τὸ δ' ὡς βελτίστους γίγνεσθαι τε καὶ εἶναι
 τοσοῦτον χρόνον ὅσον ἂν ᾧσιν· εἴρηται δ' ἡμῶν οἶμαι καὶ 5
 τοῦτο ἐν τοῖς πρόσθει.

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Τοῦτο τοῖνυν σκοπώμεθα μόνοι, εἰ κατὰ τὴν αὐτὴν
 ὁδὸν ἐρχόμεθα βελτίστην οὖσαν πόλεσι κατοικίσεων πέρι
 καὶ νομοθεσιῶν. 10

ΚΛ. Καὶ πολὺ γε.

ΑΘ. Λέγε δὴ τοῖνυν τὸ τούτοις ἐξῆς· τίς ὁ κατοικιζό- e
 μειος ὑμῶν λεῶς ἔσται; πότερον ἐξ ἀπάσης Κρήτης ὁ ἐθέ-
 λωι, ὡς ὄχλου τιτὸς ἐν ταῖς πόλεσιν ἐκάσταις γεγενημένου
 πλείονος ἢ κατὰ τὴν ἐκ τῆς γῆς τροφήν; οὐ γάρ που τὸν
 βουλόμενόν γε Ἑλλήνων συνάγετε. καίτοι τιτὰς ὑμῶν ἔκ 5
 τε Ἄργους ὀρῶ καὶ Αἰγύπτου καὶ ἄλλοθεν τῶν Ἑλλήνων εἰς
 τὴν χώραν κατῴκισμένους. τὸ δὲ δὴ παρὸν ἡμῶν λέγε πόθεν 708
 ἔσεσθαι φῆς στρατόπεδον τῶν πολιτῶν τὰ νῦν;

ΚΛ. Ἐκ τε Κρήτης συμπάσης ἔοικεν γενήσεσθαι, καὶ
 τῶν ἄλλων δὲ Ἑλλήνων μάλιστα μοι φαίνονται τοὺς ἀπὸ
 Πελοποννήσου προσδέξασθαι σινοίκους. καὶ γὰρ ὁ νῦν 5
 δὴ λέγεις, ἀληθὲς φράζεις, ὡς ἐξ Ἄργους εἰσίν, καὶ τό γε
 μάλιστα εὐδοκμοῦν τὰ νῦν ἐιθάδε γένος, τὸ Γορτυνικόν· ἐκ
 Γόρτυνος γὰρ τυγχάνει ἀπῳκηκὸς ταύτης τῆς Πελοποννη-
 σιακῆς.

ΑΘ. Οὐ τοῖνυν εὐκόλος ὁμοίως γίγνεται ἂν ὁ κατοικισμὸς b
 ταῖς πόλεσιν, ὅταν μὴ τὸν τῶν ἐσμῶν γίγνηται τρόπος, ἐν
 γένος ἀπὸ μιᾶς ἰδὸν χώρας οἰκίζηται, φίλον παρὰ φίλῳ,
 στεροχωριά τιτὸν πολιορκηθὲν γῆς ἢ τισιν ἄλλοις τοιοῦτοις
 παθήμασιν ἀναγκασθέν. ἔστιν δ' ὅτε καὶ στάσεσιν βιαζό- 5

δ9 κατοικίσεων Α: κατοικήσεων L O
 γίγνεσθαι L O a5 προσδέξεσθαι Aldina

a3 γενήσεσθαι Α:

μειον ἀναγκάζοιτ' ἂν ἐτέρωσε ἀποξενούσθαι πόλεώς τι
 μόριον· ἤδη δέ ποτε καὶ συνάπασα πόλις τινῶν ἔφυγεν,
 ἄρδην κρείττονι κρατηθεῖσα πολέμφ. ταῦτ' οὖν πάντ' ἐστὶ
 C τῇ μὲν ῥάω κατοικίζεσθαι τε καὶ νομοθετεῖσθαι, τῇ δὲ χαλεπώ-
 τερα. τὸ μὲν γὰρ ἔν τι εἶναι γένος ὁμόφωνον καὶ ὁμόνομον
 ἔχει τινὰ φιλίαν, κοινωνὸν ἱερῶν ὄν καὶ τῶν τοιούτων
 5 πάντων, νόμους δ' ἐτέρους καὶ πολιτείας ἄλλας τῶν οἰκοθεν
 οὐκ εὐπετώσ ἀνέχεται, τὸ δ' ἐνίοτε πονηρία νόμων ἐστα-
 σιακὸς καὶ διὰ συνήθειαν ζητοῦν ἔτι χρήσθαι τοῖς αὐτοῖς
 ἤθεσι δι' ἃ καὶ πρότερον ἐφθάρη, χαλεπὸν τῷ κατοικί-
 d ζοντι καὶ νομοθετοῦντι καὶ δυσπειθεῖς γίγνεται· τὸ δ' αὖ
 παντοδαπὸν ἐς ταῦτὸν συερρηκὸς γένος ὑπακούσαι μὲν
 τινων νόμων καινῶν τάχα ἂν ἐθελήσειε μᾶλλον, τὸ δὲ συμ-
 πνεύσαι, καὶ καθάπερ ἵππων ζευγος καθ' ἓνα εἰς ταῦτόν, τὸ
 5 λεγόμενοι, συμφυσηῖσαι, χρόνου πολλοῦ καὶ παγχάλεπον.
 ἀλλ' ὄντως ἐστὶν νομοθεσία καὶ πόλεων οἰκισμοὶ πάντων
 τελεώτατον πρὸς ἀρετὴν ἀνδρῶν.

ΚΑ. Εἰκόσ· ὅπῃ δ' αὖ βλέπων τοῦτ' εἴρηκας, φράζ' ἔτι
 σαφέστερον.

e ΑΘ. Ὁγαθέ, ἔοικα περὶ νομοθετῶν ἐπανιῶν καὶ σκοπῶν
 ἅμα ἐρεῖν τι καὶ φαῦλον· ἀλλ' ἐὰν πρὸς καιρὸν τινα λέγωμεν,
 πρᾶγμ' οὐδὲν γίγνοιτ' ἂν ἔτι. καίτοι τί ποτε δυσχεραίνω;
 σχεδὸν γάρ τοι πάντα οὕτως ἔοικ' ἔχειν τὰ ἀνθρώπινα.

5 ΚΑ. Τοῦ δὴ περὶ λέγεις;

709 ΑΘ. Ἐμελλον λέγειν ὡς οὐδεὶς ποτε ἀνθρώπων οὐδὲν
 νομοθετεῖ, τύχαι δὲ καὶ συμφοραὶ παντοῖαι πίπτουσαι παν-
 τοίως νομοθετοῦσι τὰ πάντα ἡμῖν. ἢ γὰρ πόλεμός τις
 βιασάμενος ἀνέτρεψε πολιτείας καὶ μετέβαλε νόμους, ἢ
 5 πενίας χαλεπῆς ἀπορία· πολλὰ δὲ καὶ νόσοι ἀναγκάζουσι

e 1 τε καὶ νομοθεῖσθαι L O et in marg. A³ (ἐν ἄλλῃ εἵρῳ): om. A
 d 4 καθ' ἓνα] καθ' ἓν ci. Stallbaum: καθέντα ci. Hermann d 6 ὄντως
 A et in marg. L O: ὅμως L O et in marg. γρ. a³: γρ. οὕτως a³
 d 7 τελεωτάτων Badham e 1 ἐπανιῶν A et corr. O: ἐπαινῶν O
 a 3 τὰ πάντα] ἅπαντα Stob. a 4 μετεβα λε A

καινοτομείν, λοιμῶν τε ἐμπιπτόντων, καὶ χρόνον ἐπὶ πολὺν ἐνιαυτῶν πολλῶν πολλάκις ἀκαιρίαι. ταῦτα δὴ πάντα προῖδῶν τις ἄξειεν ἂν εἰπεῖν ὅπερ ἐγὼ νυνδὴ, τὸ θνητὸν μὲν μηδένα νομοθετεῖν μηδέν, τύχας δ' εἶναι σχεδὸν ἅπαντα **b** τὰ ἀνθρώπινα πράγματα· τὸ δ' ἔστιν περὶ τε ναυτιλίαν καὶ κυβερνητικὴν καὶ ἰατρικὴν καὶ στρατηγικὴν πάντα ταῦτ' εἰπόντα δοκεῖν εὖ λέγειν, ἀλλὰ γὰρ ὁμοίως αὖ καὶ τότε ἔστιν λέγοντα εὖ λέγειν ἐν τοῖς αὐτοῖς τούτοις. **5**

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

ΑΘ. Ὡς θεὸς μὲν πάντα, καὶ μετὰ θεοῦ τύχη καὶ καιρός, τὰνθρώπινα διακυβερνῶσι σύμπαντα. ἡμερώτερον μὲν τρίτον συγχωρήσαι τούτοις δεῖν ἔπεσθαι τέχνην· καιρῷ γὰρ χειμῶνος συλλαβέσθαι κυβερνητικὴν ἢ μή, μέγα πλεονέκτημα ἔγωγ' ἂν θείην. ἢ πῶς; **c**

ΚΛ. Οὕτως.

ΑΘ. Οὐκοῦν καὶ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως κατὰ τὸν αὐτὸν **5** ἂν ἔχοι λόγον, καὶ δὴ καὶ νομοθεσία ταῦτὸν τοῦτο δοτέον τῶν ἄλλων συμπιπτόντων, ὅσα δεῖ χώρα συντυχεῖν, εἰ μέλλοι ποτὲ εὐδαιμόνως οἰκήσειν, τὸν νομοθέτην ἀληθείας ἐχόμενον τῇ τοιαύτῃ παραπεσεῖν ἐκάστοτε πόλει δεῖν.

ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις. **10**

ΑΘ. Οὐκοῦν ὅ γε πρὸς ἕκαστόν τι τῶν εἰρημένων ἔχων **d** τὴν τέχνην κἂν εὖξασθαί που δύναιτο ὀρθῶς, τί παρὸν αὐτῷ διὰ τύχης, τῆς τέχνης ἂν μόνον ἐπιδέοι;

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Οἷτε ἄλλοι γε δὴ πάντες οἱ νυνδὴ ῥηθέντες, κελευόμενοι τὴν αὐτῶν εὐχὴν εἰπεῖν, εἵποιεν ἄν. ἢ γάρ; **5**

a 6 τε secl. Ast a 7 ἀκαιρίαι A (ut vid.) corr. O Stob. (Ecl.): ἀκαιρία O Stob. (Flor.): ἀκαιρίας Stallbaum a 8 ἄξειεν] ἄρξειεν Stob.: ἀξιώσειεν ci. Stallbaum τὸ om. Stob. θνητὸν A O Stob.: θνητῶν L b 2 τε om. Stob. b 4 ὁμοίως O: ὅμως A Stob. b 5 εὖ λέγοντα λέγειν Stob. c 2 ἢ μή libri cum Stob. (Ecl.): om. Stob. (Flor.) c 5 καὶ libri cum Stob.: κἂν Schanz (καὶ ἐν Ast) c 7 μέλλοι A O: μέλλει Stob. (Flor.) d 2 παρὸν A (ut vid.) O: παρ' in marg. L et γρ. O et (ex ras.) A²

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Ταῦτόν δὴ καὶ νομοθέτης οἶμαι δράσειεν.

ΚΛ. Ἐγὼγ' οἶμαι.

10 ΑΘ. “Φέρε δὴ, νομοθέτα,” πρὸς αὐτὸν φῶμεν, “τί σοι
e καὶ πῶς πόλιν ἔχουσαν δῶμεν, ὃ λαβὼν ἔξεις ὥστ' ἐκ τῶν
λοιπῶν αὐτὸς τὴν πόλιν ἰκανῶς διοικῆσαι;”

ΚΛ. Τί μετὰ τοῦτ' εἰπεῖν ὀρθῶς ἔστιν ἄρα;

ΑΘ. Τοῦ νομοθέτου φράζομεν τοῦτο, ἢ γάρ;

5 ΚΛ. Ναί.

ΑΘ. Τόδε· “Τυραννομένην μοι δότε τὴν πόλιν,” φήσει·
“τύρανος δ' ἔστω νέος καὶ μνήμων καὶ εὐμαθὴς καὶ ἀνδρείος
καὶ μεγαλοπρεπῆς φύσει· ὃ δὲ καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν
δεῖν ἔπεσθαι σύμπτωσιν τοῖς τῆς ἀρετῆς μέρεσι, καὶ νῦν τῇ
710 τυραννομένην ψυχῇ τοῦτο συνεπέσθω, ἔαν μέλλῃ τῶν ἄλλων
ὑπαρχόντων ὄφελος εἶναι τι.”

ΚΛ. Σωφροσύνην μοι δοκεῖ φράζειν, ὦ Μέγилле, δεῖν
εἶναι τὴν συνεπομένην ὁ ξένος. ἢ γάρ;

5 ΑΘ. Τὴν δημῶδη γε, ὦ Κλειμία, καὶ οὐχ ἦν τις σεμνύων
ἂν λέγοι, φρόνησιν προσαγαγκάζων εἶναι τὸ σωφροεῖν,
ἀλλ' ὅπερ εὐθύς παισὶν καὶ θηρίοις, τοῖς μὲν ἀκρατῶς ἔχειν
πρὸς τὰς ἡδονάς, σύμφυτον ἐπαρθεῖ, τοῖς δὲ ἐγκρατῶς· ὃ
b καὶ μοιούμειον ἔφαμεν τῶν πολλῶν ἀγαθῶν λεγομένων οὐκ
ἄξιον εἶναι λόγου. ἔχετε γὰρ ὃ λέγω ποῦ.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Ταύτην τοίνυν ἡμῖν ὁ τύρανος τὴν φύσιν
5 ἐχέτω πρὸς ἐκείναις ταῖς φύσεσιν, εἰ μέλλει πόλις ὡς
δυνατόν ἐστι τάχιστα καὶ ἄριστα σχήσειν πολιτείας
ἢν λαβοῦσα εὐδαιμονέστατα διάξει. θάπτων γὰρ ταύτης
καὶ ἀμείνων πολιτείας διάθεσις οὐτ' ἔστιν οὐτ' ἂν ποτε
γένοιτο.

d 8 δῆ] ἂν Schanz e 3 ἄρα L: ἄρα Α Ο alteri tribuentes (in
personis distinguendis C. Ritterum secutus sum) e 4 φρά-
ζομεν Α² Ο: φράζομεν Α L (ut vid.) b 6 ἄριστα] ῥᾶστα
Badham

Κλ. Πῶς δὴ καὶ τίνι λόγῳ τοῦτο, ᾧ ζένε, λέγων ἂν τις c
ὀρθῶς λέγειν αὐτὸν πείθοι;

ΑΘ. ῥάδιόν που τοῦτό γε νοεῖν ἔστ', ᾧ Κλεινία, κατὰ
φύσιν ὡς ἔστι τοῦθ' οὕτω.

Κλ. Πῶς λέγεις; εἰ τύραννος γένοιτο, φῆς, νέος, σώ- 5
φρων, εὐμαθής, μνήμων, ἀνδρείος, μεγαλοπρεπής;

ΑΘ. Εὐτυχής, πρόσθεσ, μὴ κατ' ἄλλο, ἀλλὰ τὸ γενέσθαι
τε ἐπ' αὐτοῦ νομοθέτην ἄξιον ἐπαίνου, καὶ τινα τύχην εἰς
ταῦτὸν ἀγαγεῖν αὐτῷ· γεινομένου γὰρ τούτου, πάντα σχεδὸν d
ἀπείργασται τῷ θεῷ, ἕπερ ὅταν βουλευθῇ διαφερόντως εὖ
πρᾶξαί τινα πόλιν. δεύτερον δέ, εἴαν ποτέ τινες δύο ἄρχοντες
γίγνωται τοιοῦτοι, τρίτον δ' αὖ καὶ κατὰ λόγον ὡσαύτως
χαλεπώτερον ὄσφ πλείους, ὄσφ δ' ἐναντίον, ἐναντίως. 5

Κλ. Ἐκ τυραννίδος ἀρίστην φῆς γενέσθαι πόλιν ἄν, ὡς
φαίνῃ, μετὰ νομοθέτου γε ἄκρου καὶ τυράννου κοσμοῦ, καὶ
ῥᾶστᾶ τε καὶ τάχιστ' ἂν μεταβαλεῖν εἰς τοῦτο ἐκ τοῦ τοιούτου,
δεύτερον δὲ ἐξ ὀλιγαρχίας—ἢ πῶς λέγεις;—καὶ τὸ τρίτον e
ἐκ δημοκρατίας.

ΑΘ. Οὐδαμῶς, ἀλλ' ἐκ τυραννίδος μὲν πρώτον, δεύτερον
δὲ ἐκ βασιλικῆς πολιτείας, τρίτον δὲ ἐκ τινος δημοκρατίας.
τὸ δὲ τέταρτον, ὀλιγαρχία, τὴν τοῦ τοιούτου γενεσιν χαλε- 5
πώτατα δύναται ἂν προσδέξασθαι· πλείστοι γὰρ ἐν αὐτῇ
δυνασταὶ γίγνονται. λέγομεν δὴ ταῦτα γίγνεσθαι τότε,
ὅταν ἀληθὴς μὲν νομοθέτης γένηται φύσει, κοινῇ δὲ αὐτῷ
τις συμβῆ ῥώμη πρὸς τοὺς ἐν τῇ πόλει μέγιστον δυναμένους·
οὗ δ' ἂν τοῦτο ἀριθμῷ μὲν βραχύτατον, ἰσχυρότατον δέ, 711
καθάπερ ἐν τυραννίδι, γένηται, ταύτῃ καὶ τότε τάχος καὶ
ῥαστώνῃ τῆς μεταβολῆς γίγνεσθαι φιλεῖ.

Κλ. Πῶς; οὗ γὰρ μανθάνομεν. *

ΑΘ. Καὶ μὴν εἴρηται γ' ἡμῖν οὐχ ἄπαξ ἀλλ' οἶμαι πολ- 5
λάκις· ὑμεῖς δὲ τάχα οὐδὲ τεθέασθε τυραννουμένην πόλιν.

c 2 πείθοι A: ἂν πείθοι O d 1 αὐτῷ libri: αὐτῷ Aldina
e 1 καὶ . . . e 2 δημοκρατίας secl. Hermann e 8 κοινῇ A
e 9 ξυμβῆ ῥώμη A: ῥώμη ξυμβῆ O

ΚΛ. Οὐδέ γε ἐπιθυμητῆς ἔγωγ' εἰμὶ τοῦ θεάματος.

b ΑΘ. Καὶ μὴν τοῦτό γ' ἂν ἴδοις ἐν αὐτῇ τὸ νυνδὴ λεγόμενον.

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

ΑΘ. Οὐδὲν δεῖ πόνων οὐδέ τινος παμπόλλου χρόνου τῷ
5 τυράνῳ μεταβαλεῖν βουληθέντι πόλεως ἦθη, πορεύεσθαι δὲ
αὐτὸν δεῖ πρῶτον ταύτη, ὅπῃπερ ἂν ἐθελήσῃ, ἕαντε πρὸς
ἀρετῆς ἐπιτηδεύματα, προτρέπεσθαι τοὺς πολίτας, ἕαντε ἐπὶ
τοῦναντίον, αὐτὸν πρῶτον πάντα ὑπογράφοντα τῷ πράττειν,
c τὰ μὲν ἐπαινοῦντα καὶ τιμῶντα, τὰ δ' αὖ πρὸς ψόγον ἄγοντα,
καὶ τὸν μὴ πειθόμενον ἀτιμάζοντα καθ' ἐκάστας τῶν πράξεων.

ΚΛ. Καὶ πῶς οἰόμεθα ταχὺ συνακολουθήσειν τοὺς ἄλλους
πολίτας τῷ τὴν τοιαύτην πειθῶ καὶ ἅμα βίαν εἰληφότε;

5 ΑΘ. Μηδεὶς ἡμᾶς πειθέτω, ὦ φίλοι, ἄλλη θάπτον καὶ
ῥᾶον μεταβάλλειν ἂν ποτε πόλιν τοὺς νόμους ἢ τῇ τῶν
δυναστευόντων ἡγεμονίᾳ, μηδὲ νῦν γε ἄλλη γίγνεσθαι μηδ'
αὐθὶς ποτε γενήσεσθαι. καὶ γὰρ οὐδ' ἡμῖν οὐ τοῦτ' ἐστὶν
d ἀδύνατον οὐδὲ χαλεπῶς ἂν γενόμενον· ἀλλὰ τόδ' ἐστὶ τὸ
χαλεπὸν γενέσθαι, καὶ ὀλίγον δὴ τὸ γεγονὸς ἐν τῷ πολλῷ
χρόνῳ, ὅταν δὲ συμβῆ, μυρία καὶ πάντ' ἐν πόλει ἀγαθὰ
ἀπεργάζεται, ἐν ἧ ποτ' ἂν ἐγγένηται.

5 ΚΛ. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

ΑΘ. Ὅταν ἔρως θεῖος τῶν σωφρόνων τε καὶ δικαίων ἐπι-
τηδευμάτων ἐγγένηται μεγάλας τισὶν δυναστείας, ἢ κατὰ
μοναρχίαν δυναστευούσαις ἢ κατὰ πλούτων ὑπεροχὰς δια-
e φερούσαις ἢ γενῶν, ἢ τὴν Νέστορος εἰάν ποτέ τις ἐπανενέγκῃ
φύσιν, ὃν τῇ τοῦ λέγειν ῥώμῃ φασὶ πάντων διευεγκόντα
ἀνθρώπων πλέον ἔτι τῷ σωφρονεῖν διαφέρειν. τοῦτ' οὖν
ἐπὶ μὲν Τροίας, ὡς φασι, γέγονεν, ἐφ' ἡμῶν δὲ οὐδαμῶς,
5 εἰ δ' οὖν γέγονεν ἢ καὶ γενήσεται τοιοῦτος ἢ νῦν ἡμῶν ἐστὶν
τις, μακαρίως μὲν αὐτὸς ζῆ, μακάριοι δὲ οἱ σινηῆκοι τῶν

b 4 δεῖ Α et εἰ s. v. Ο : δὴ L O (et mox b 6)
corr. O : οἰόμεθα Λ O : οὐκ οἰόμεθα Badham
ci. Stallbaum

c 3 οἰόμεθα Λ² et
e 5 ἡμῶν] ἐφ' ἡμῶν

ἐκ τοῦ σωφρονοῦντος στόματος ἰόντων λόγων. ὡσαύτως δὲ καὶ συμπάσης δυνάμεως ὁ αὐτὸς περὶ λόγος, ὡς ὅταν εἰς ταῦτὸν τῷ φρονεῖν τε καὶ σωφρονεῖν ἢ μεγίστη δύναμις ἐν ἀνθρώπῳ συμπέσῃ, τότε πολιτείας τῆς ἀρίστης καὶ νόμων τῶν τοιούτων φύεται γένεσις, ἄλλως δὲ οὐ μὴ ποτε γένηται. ταῦτα μὲν οὖν καθαπερεὶ μῦθός τις λεχθεὶς κεχρησμοφδήσθω, καὶ ἐπιδεδείχθω τῇ μὲν χαλεπὸν ὄν τὸ πόλιον εὐνομον γίγνεσθαι, τῇ δ', εἴπερ γένοιτο ὃ λέγομεν, πάντων τάχιστόν τε καὶ ῥᾶστον μακρῷ.

ΚΛ. Πῶς;

ΑΘ. Πειρώμεθα προσαρμόττοντες τῇ πόλει σοι, καθάπερ παῖδες πρεσβῦται, πλάττειν τῷ λόγῳ τοὺς νόμους.

ΚΛ. Ἴωμεν δὴ καὶ μὴ μέλλωμεν ἔτι.

ΑΘ. Θεὸν δὴ πρὸς τὴν τῆς πόλεως κατασκευὴν ἐπικαλώμεθα· ὁ δὲ ἀκούσειέν τε, καὶ ἀκούσας ἴλεως εὐμενῆς τε ἡμῖν ἔλθοι συνδιακοσμήσων τὴν τε πόλιον καὶ τοὺς νόμους.

ΚΛ. Ἐλθοι γὰρ οὖν.

ΑΘ. Ἄλλὰ τίνα δὴ ποτε πολιτείαν ἔχομεν ἐν νῷ τῇ πόλει προστάττειν;

ΚΛ. Οἷον δὴ τί λέγεις βουλευθείς; φράζ' ἔτι σαφέστερον. οἷον δημοκρατίαν τινὰ ἢ ὀλιγαρχίαν ἢ ἀριστοκρατίαν ἢ βασιλικήν; οὐ γὰρ δὴ τυραννίδα γέ που λέγοις ἄν, ὡς γ' ἡμεῖς ἄν οἰηθείμεν.

ΑΘ. Φέρε δὴ τοίνυν, πότερος ὑμῶν ἀποκρίνασθαι πρότερος ἂν ἐθέλοι, τὴν οἴκοι πολιτείαν εἰπὼν τίς τούτων ἐστίν;

ΜΕ. Μῶν οὖν τὸν πρεσβύτερον ἐμὲ δικαιοτέρον εἰπεῖν πρότερον;

ΚΛ. Ἴσως.

ΜΕ. Καὶ μὴν συννοῶν γε, ὦ ξένε, τὴν ἐν Λακεδαίμονι πολιτείαν οὐκ ἔχω σοι φράζειν οὕτως ἤντινα προσαγορεύειν αὐτὴν δεῖ. καὶ γὰρ τυραννίδι δοκεῖ μοι προσεοικέναι—τὸ

a 8 Πῶς] Καλῶς ci. Susemihl b 2 παῖδες A: παῖδα L O
 b 5 ἀκούσας A: ὑπακούσας L O (fort. ἐπακούσας) c 5 οἰήθημεν O
 (sed ei supra η): οἰηθείμεν A

5 γὰρ τῶν ἐφόρων θαυμαστὸν ὡς τυραννικὸν ἐν αὐτῇ γέγοιε
 —καί τις ἐνιότέ μοι φαίνεται πασῶν τῶν πόλεων δημοκρα-
 τουμένη μάλιστ' εὐκείναι. τὸ δ' αὖ μὴ φάναι ἀριστοκρατίαν
 e αὐτὴν εἶναι παντάπασιν ἄτοπον· καὶ μὲν δὴ βασιλεία γε
 διὰ βίου τ' ἐστὶν ἐν αὐτῇ καὶ ἀρχαιοτάτη πασῶν καὶ πρὸς
 πάντων ἀνθρώπων καὶ ἡμῶν αὐτῶν λεγομένη. ἐγὼ δὲ οὕτω
 νῦν ἐξαίφνης ἂν ἐρωτηθεῖς, ὄντως, ὅπερ εἶπον, οὐκ ἔχω
 5 διορισάμενος εἰπεῖν τίς τούτων ἐστὶν τῶν πολιτειῶν.

ΚΛ. Ταυτόν σοι πάθος, ὦ Μέγилле, καταφαίνομαι πε-
 πουθέναι· πάνυ γὰρ ἀπορῶ τὴν ἐν Κυρωσῶ πολιτείαν τούτων
 τινὰ δισχυριζόμενος εἰπεῖν.

AΘ. Ὅντως γάρ, ὦ ἄριστοι, πολιτειῶν μετέχετε· ἄς δὲ
 10 ὠνομάκαμεν νῦν, οὐκ εἰσὶν πολιτεῖαι, πόλεων δὲ οἰκῆσεις
 713 δεσποζομένων τε καὶ δουλευουσῶν μέρεσιν ἑαυτῶν τισι, τὸ τοῦ
 δεσπότου δὲ ἐκάστη προσαγορεύεται κράτος. χρῆν δ' εἶπερ
 του τοιούτου τὴν πόλιν ἔδει ἐπονομάζεσθαι, τὸ τοῦ ἀληθῶς
 τῶν τὸν νοῦν ἐχόντων δεσπόζοντος θεοῦ ὄνομα λέγεσθαι.

5 ΚΛ. Τίς δ' ὁ θεός;

AΘ. Ἄρ' οὖν μύθῳ σμικρά γ' ἔτι προσχρηστέον, εἰ μέλ-
 λομεν ἐμμελῶς πως δηλῶσαι τὸ νῦν ἐρωτώμενον;

ΚΛ. Οὐκοῦν χρὴ ταύτη δρᾶν;

AΘ. Πάνυ μὲν οὖν. τῶν γὰρ δὴ πόλεων ὧν ἔμπροσθε
 b τὰς συνοικήσεις διήλθομεν, ἔτι προτέρα τούτων πάμπολυ
 λέγεται τις ἀρχή τε καὶ οἰκησις γεγενῆσθαι ἐπὶ Κρόνου μάλ'
 εὐδαίμων, ἧς μίμημα ἔχουσα ἐστὶν ἡτις τῶν νῦν ἄριστα
 οἰκεῖται.

5 ΚΛ. Σφόδρ' ἂν, ὡς εἰκ', εἴη περὶ αὐτῆς δέον ἀκούειν.

AΘ. Ἐμοὶ γοῦν φαίνεται· διὸ καὶ παρήγαγον αὐτὴν εἰς
 τὸ μέσον τοῖς λόγοις.

d 5 θαυμαστῶς ὡς Schanz d 6 καὶ τις] καίτοι Stephanus
 δημοκρατουμένη libri e 4 ἂν ἐρωτηθεῖς] ἀνερωτηθεῖς Madvig
 e 6 καταφαίνομαι] καὶ γὰρ φαίνομαι Hermann a 3 του scripsi: τὸ
 A: τοῦ L (ut vid.): τὸ τοῦ O ἀληθῶς A O et in marg. L: ἀληθοῦς
 L et corr. O a 4 τὸν secl. Ast b 3 ἄριστα οἰκεῖται A et in
 marg. L O: ἀριστοκρατεῖται L O

ΚΛ. Ὁρθότατά γε δρῶν· καὶ τὸν γε ἐξῆς περαίνων ἂν
μῦθον, εἴπερ προσήκων ἐστίν, μάλ' ὀρθῶς ἂν ποιήσῃς. c

ΑΘ. Δραστέον ὡς λέγετε. φήμην τοίῳ παραδε-
δέγμεθα τῆς τῶν τότε μακαρίας ζωῆς ὡς ἄφθονά τε καὶ
αὐτόματα πάντ' εἶχεν. ἡ δὲ τούτων αἰτία λέγεται τοιάδε
τις. γιγνώσκων ὁ Κρόνος ἄρα, καθάπερ ἡμεῖς διεληλύθαμεν, 5
ὡς ἀνθρωπεῖα φύσις οὐδεμία ἰκανὴ τὰ ἀνθρώπινα διοικουσα
αὐτοκράτωρ πάντα, μὴ οὐχ ὕβρεώς τε καὶ ἀδικίας μεστοῦ-
σθαι, ταῦτ' οὖν διανοούμενος ἐφίστη τότε βασιλέας τε καὶ
ἄρχοντας ταῖς πόλεσιν ἡμῶν, οὐκ ἀνθρώπους ἀλλὰ γένους d
θειοτέρου τε καὶ ἀμείνουσ, δαίμονας, οἷον νῦν ἡμεῖς δρῶμεν
τοῖς ποιμνίοις καὶ ὄσων ἡμεροὶ εἰσιν ἀγέλαι· οὐ βοῦς βοῶν
οὐδὲ αἴγας αἰγῶν ἄρχοντας ποιούμεν αὐτοῖσί τινας, ἀλλ'
ἡμεῖς αὐτῶν δεσπύζομεν, ἄμεινον ἐκείνων γένος. ταῦτ' οὖν δὴ 5
καὶ ὁ θεὸς ἄρα καὶ φιλόανθρωπος ὢν, τὸ γένος ἄμεινον ἡμῶν
ἐφίστη τὸ τῶν δαιμόνων, ὃ διὰ πολλῆς μὲν αὐτοῖς ῥαστώνης,
πολλῆς δ' ἡμῖν, ἐπιμελούμενον ἡμῶν, εἰρήνην τε καὶ αἰδῶ e
καὶ εὐνομίαν καὶ ἀφθονίαν δίκης παρεχόμενον, ἀστασίαστα
καὶ εὐδαίμονα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἀπηργάζετο γένη. λέγει
δὴ καὶ νῦν οὗτος ὁ λόγος, ἀληθεῖα χρώμενος, ὡς ὄσων ἂν
πόλεων μὴ θεὸς ἀλλὰ τις ἄρχη θνητός, οὐκ ἔστιν κακῶν 5
αὐτοῖς οὐδὲ πόνων ἀνάφυξις· ἀλλὰ μμείσθαι δεῖν ἡμᾶς
οἶεται πάση μηχανῇ τὸν ἐπὶ τοῦ Κρόνου λεγόμενον βίον,
καὶ ὅσον ἐν ἡμῖν ἀθανασίας ἔνεστι, τούτῳ πειθομένους δη-
μοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ τὰς τ' οἰκήσεις καὶ τὰς πόλεις διοικεῖν, τὴν 714
τοῦ νοῦ διανομὴν ἐπονομάζοντα νόμον. εἰ δ' ἀνθρώπος εἰς
ἡ ὀλιγαρχία τις, ἡ καὶ δημοκρατία ψυχὴν ἔχουσα ἡδονῶν

c 1 προσήκων pr. O ποιοῖς A et in marg. O : ποιήσῃς L O
c 6 οὐδαμῇ οὐδεμία Iulianus c 8 ἐφίστη τότε Iulianus : ἐφίστητο
libri τε L O : γε A et in marg. O : om. Iulianus d 2 τε om.
pr. O Iulianus d 6 ἄρα καὶ om. Iulianus [τδ] γένος Stallbaum :
τότε γένος Hermann e 2 εὐνομίαν A et in marg. L O : ἐλευθερίαν
L O et in marg. γρ. A² (αἰδῶ καὶ δὴ ἀφθονίαν Iulianus) e 4 ὄσων
ἂν . . . e 5 ἀρχῇ] ὄσων . . . ἀρχεῖ Iulianus e 6 ἀνάφυξις Iulianus
a 2 ὀνομάζοντα Iulianus a 3 καὶ om. Iulianus

καὶ ἐπιθυμιῶν ὀρεγομένην καὶ πληροῦσθαι τούτων δεομένην,
 5 στέγουσαν δὲ οὐδὲν ἄλλ' ἀνηνύτῳ καὶ ἀπλήστῳ κακῷ νοσή-
 ματι συνεχομένην, ἄρξει δὴ πόλεως ἢ τινος ιδιώτου κατα-
 πατήσας ὁ τοιοῦτος τοὺς νόμους, ὁ ἑνὸς ἐλέγομεν, οὐκ ἔστι
 σωτηρίας μηχανή. σκοπεῖν δὴ δεῖ τοῦτον τὸν λόγον ἡμᾶς,
 b ὦ Κλεωῖα, πότερον αὐτῷ πεισόμεθα ἢ πῶς δράσομεν.

ΚΛ. Ἀνάγκη δήπου πείθεσθαι.

ΑΘ. Ἐννοεῖς οὖν ὅτι νόμων εἴδη τινές φασιν εἶναι το-
 σαῦτα ὅσαπερ πολιτειῶν, πολιτειῶν δὲ ἄρτι διεληλύθαμεν
 5 ὅσα λέγουσιν οἱ πολλοί; μὴ δὴ φαύλου πέρι νομίσης εἶναι
 τὴν νῦν ἀμφισβήτησιν, περὶ δὲ τοῦ μεγίστου· τὸ γὰρ δίκαιον
 καὶ ἄδικον οἱ χρῆ βλέπειν, πάλιν ἡμῖν ἀμφισβητούμενον
 ἐλήλυθεν. οὔτε γὰρ πρὸς τὸν πόλεμον οὔτε πρὸς ἀρετὴν
 c ὄλην βλέπειν δεῖν φασί τοὺς νόμους, ἀλλ' ἥτις ἂν καθε-
 στηκῆναι ἢ πολιτεία, ταύτη ἰδεῖν τὸ συμφέρον, ὅπως ἄρξει
 τε αἰεὶ καὶ μὴ καταλυθήσεται, καὶ τὸν φύσει ὄρον τοῦ δικαίου
 λέγεσθαι κάλλισθ' οὔτω.

5 ΚΛ. Πῶς;

ΑΘ. Ὅτι τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον ἐστίν.

ΚΛ. Λέγ' ἔτι σαφέστερον.

ΑΘ. Ὡδε. τίθεται δήπου, φασίν, τοὺς νόμους ἐν τῇ
 πόλει ἐκάστοτε τὸ κρατοῦν. ἢ γάρ;

10 ΚΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

d ΑΘ. Ἄρ' οὖν οἶε, φασίν, ποτὲ δῆμον νικήσαντα, ἢ τινα
 πολιτείαν ἄλλην, ἢ καὶ τύραννον, θήσεσθαι ἐκόντα πρὸς ἄλλο
 τι πρῶτον νόμους ἢ τὸ συμφέρον ἑαυτῷ τῆς ἀρχῆς τοῦ μένειν;

ΚΛ. Πῶς γὰρ ἄν;

5 ΑΘ. Οὐκοῦν καὶ ὅς ἂν ταῦτα τὰ τεθέντα παραβαίη,
 κολάσει ὁ θέμενος ὡς ἀδικοῦντα, δίκαια εἶναι ταῦτ' ἐπονο-
 μάζων;

ΚΛ. Ἐοικε γοῦν.

a 5 νοσήματι secl. Hermann
 ἰδεῖν Schneider: ταύτη δεῖν libri

b 7 καὶ Α: καὶ τὸ L O c 2 ταύτη
 d 2 τύραννον A et in marg. γρ.

O: τυραννίδα L O

ΑΘ. Ταῦτ' ἄρ' ἀεὶ καὶ οὕτω καὶ ταύτη τὸ δίκαιον ἂν ἔχοι.

ΚΛ. Φησὶ γοῦν οὗτος ὁ λόγος.

10

ΑΘ. Ἔστι γὰρ τοῦτο ἐν ἐκείνων τῶν ἀξιωματῶν ἀρχῆς περί.

e

ΚΛ. Ποίων δῆ;

ΑΘ. Τῶν ἂ τότε ἐπεσκοποῦμεν, τίνας τίνων ἄρχειω δεῖ. καὶ ἐφάνη δὴ γονέας μὲν ἐκγόνων, νεωτέρων δὲ πρεσβυτέρους, γενναίους δὲ ἀγεινῶν, καὶ σύχνη ἅττα ἦν ἄλλ', εἰ 5
μεμνήμεθα, καὶ ἐμπόδια ἕτερα ἐτέρησι καὶ δὴ καὶ ἐν ἦν αὐτῶν τοῦτο, καὶ ἐφαμέν πού κατὰ φύσιν τὸν Πίνδαρον 715
ἀγειν δικαιοῦντα τὸ βιαιότατον, ὡς φάται.

ΚΛ. Ναί, ταῦτ' ἦν ἂ τότε ἐλέχθη.

ΑΘ. Σκόπει δὴ ποτέροις τισὶν ἢ πόλις ἡμῖν ἐστιν παραδοτέα. γέγονεν γὰρ δὴ μυριάκις ἤδη τὸ τοιοῦτον ἐν τισὶ 5
πόλεσι.

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

ΑΘ. Ἀρχῶν περιμαχήτων γενομένων, οἱ νικήσαντες τά τε πράγματα κατὰ τὴν πόλιν οὕτως ἐσφετέρισαν σφόδρα, ὥστε ἀρχῆς μὴδ' ὄτιοῦν μεταδιδόναι τοῖς ἠττηθείσιν, μήτε 10
αὐτοῖς μήτε ἐκγόνοις, παραφυλάττοντες δὲ ἀλλήλους ζῶσι, ὅπως μὴ ποτέ τις εἰς ἀρχὴν ἀφικόμενος ἐπαναστῆ μεμνη- b
μένος τῶν ἔμπροσθεν γεγυότων κακῶν. ταύτας δὴ πού φαμέν ἡμεῖς νῦν οὐτ' εἶναι πολιτείας, οὐτ' ὀρθοὺς νόμους ὅσοι μὴ συμπάσης τῆς πόλεως ἕνεκα τοῦ κοινοῦ ἐτέθησαν· οἱ δ' ἕνεκά τινων, στασιώτας ἀλλ' οὐ πολίτας τούτους φα- 5
μέν, καὶ τὰ τούτων δίκαια ἄ φασιν εἶναι, μάτην εἰρήσθαι. λέγεται δὲ τοῦδ' ἕνεκα ταῦθ' ἡμῖν, ὡς ἡμεῖς τῇ σῆ πόλει ἀρχὰς οὐθ' ὅτι πλουσίος ἐστίν τις δώσομεν, οὐθ' ὅτι τῶν τοιοῦτων ἄλλο οὐδὲν κεκτημένος, ἰσχὺν ἢ μέγεθος ἢ τι c
γένος· ὅς δ' ἂν τοῖς τεθείσι νόμοις εὐπειθέστατός τε ᾗ καὶ

d II ἀξιωματῶν Schulthess (cf. 690 a, 1), ἀδικημάτων libri: δικαιο-
μάτων Winckelmann b 5 στασιώτας . . . πολίτας] στασιωτείας . . .
πολιτείας Aldina c 2 τε om. Stob.

νικᾶ ταύτην τὴν νίκην ἐν τῇ πόλει, τούτῳ φαμέν καὶ τὴν
 τῶν θεῶν ὑπηρεσίαν δοτέον εἶναι τὴν μεγίστην τῷ πρώτῳ,
 5 καὶ δευτέραν τῷ τὰ δεύτερα κρατοῦντι, καὶ κατὰ λόγον οὕτω
 τοῖς ἐφεξῆς τὰ μετὰ ταῦθ' ἕκαστα ἀποδοτέον εἶναι. τοὺς
 δ' ἄρχοντας λεγομένους νῦν ὑπηρέτας τοῖς νόμοις ἐκάλεσα
 d οὔτι καινοτομίας ὀνομάτων ἔνεκα, ἀλλ' ἠγοῦμαι παντὺς
 μᾶλλον εἶναι παρὰ τοῦτο σωτηρίαν τε πόλει καὶ τοῦναντίον.
 ἐν ἧ μὲν γὰρ ἂν ἀρχόμενος ἦ καὶ ἄκρος νόμος, φθορὰν
 ὀρώ τῇ τοιαύτῃ ἐτοιμῆν οὔσαν· ἐν ἧ δὲ ἂν δεσπότης τῶν
 5 ἀρχόντων, οἱ δὲ ἄρχοντες δοῦλοι τοῦ νόμου, σωτηρίαν καὶ
 πάντα ὅσα θεοὶ πόλεσιν ἔδωσαν ἀγαθὰ γιννόμενα καθορώ.

ΚΛ. Ναὶ μὰ Δία, ὦ ξένε· καθ' ἡλικίαν γὰρ ὄξυν βλέπεις.

ΑΘ. Νέος μὲν γὰρ ὢν πᾶς ἄνθρωπος τὰ τοιαῦτα ἀμ-
 e βλύτατα αὐτὸς αὐτοῦ ὄρα, γέρων δὲ ὀξύτατα.

ΚΛ. Ἀληθέστατα.

ΑΘ. Τί δὴ τὸ μετὰ ταῦτα; ἄρ' οὐχ ἤκουτας μὲν καὶ
 παρόντας θῶμεν τοὺς ἐποίκους, τὸν δ' ἐξῆς αὐτοῖς διαπε-
 5 ραντέον ἂν εἶη λόγον;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. “Ἄνδρες” τοίνυν φῶμεν πρὸς αὐτούς, “ὁ μὲν δὴ
 θεός, ὥσπερ καὶ ὁ παλαιὸς λόγος, ἀρχὴν τε καὶ τελευτὴν καὶ
 716 μέσα τῶν ὄντων ἀπάντων ἔχων, εὐθείᾳ περαίνει κατὰ φύσιν
 περιπορευόμενος· τῷ δὲ αἰεὶ συνέπεται δίκη τῶν ἀπολειπο-
 μένων τοῦ θείου νόμου τιμωρός, ἧς ὁ μὲν εὐδαιμονήσειν
 μέλλων ἐχόμενος συνέπεται ταπεινὸς καὶ κεκοσμημένος, ὁ
 5 δὲ τις ἐξαρθεὶς ὑπὸ μεγαλαυχίας, ἢ χρήμασιν ἐπαιρόμενος
 ἢ τιμαῖς, ἢ καὶ σώματος εὐμορφίᾳ ἅμα νεότητι καὶ ἀνοίᾳ
 φλέγεται τὴν ψυχὴν μεθ' ὑβρεως, ὡς οὔτε ἄρχοντος οὔτε
 τινὸς ἡγεμόνος δεόμενος, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις ἰκαρὸς ὢν ἡγεί-

c 4 θεῶν] θεσμῶν Orelli : νόμων Schulthess c 7 δ' om. A : add.
 A² d 6 θεοί] οἱ θεοὶ Stob. a 2 περιπορευόμενος libri cum
 Plut. Clem. Eus. Stob. : πορευόμενος [Ar.] de mundo a 4 καὶ
 κεκοσμημένος om. A : add. in marg. A² cum cett. Plut. Clem. Eus.
 Stob. ὁ δὲ τις libri cum Clem. Eus. Stob. : εἰ δὲ τις Plut.
 Theodoretus

σθαι, καταλείπεται ἔρημος θεοῦ, καταλειφθεῖς δὲ καὶ ἔτι b
 ἄλλους τοιοῦτους προσλαβὼν σκιρτᾶ ταραττων πάντα ἅμα,
 καὶ πολλοῖς τισιν ἔδοξεν εἶναί τις, μετὰ δὲ χρόνον οὐ πολὺν
 ὑποσχῶν τιμωρίαν οὐ μεμπτὴν τῇ δίκῃ ἑαυτὸν τε καὶ οἶκον
 καὶ πόλιν ἄρδην ἀνάστατον ἐποίησεν. πρὸς ταῦτ' οὖν οὕτω 5
 διατεταγμένα τί χρῆ δρᾶν ἢ διανοεῖσθαι καὶ τί μὴ τὸν
 ἔμφρονα;”

Κ.Λ. Δῆλον δὴ τοῦτό γε· ὡς τῶν συνακολουθησόντων
 ἐσόμενον τῷ θεῷ δεῖ διανοηθῆναι πάντα ἄνδρα.

ΑΘ. “ Τίς οὖν δὴ πρᾶξις φίλη καὶ ἀκόλουθος θεῷ; μία, c
 καὶ ἓνα λόγον ἔχουσα ἀρχαῖον, ὅτι τῷ μὲν ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον
 ὄντι μετρίῳ φίλον ἂν εἴη, τὰ δ' ἄμετρα οὔτε ἀλλήλοις οὔτε
 τοῖς ἐμμέτροις. ὁ δὲ θεὸς ἡμῶν πάντων χρημάτων μέτρον
 ἂν εἴη μάλιστα, καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ πού τις, ὡς φασιν, 5
 ἄνθρωπος· τὸν οὖν τῷ τοιούτῳ προσφιλῆ γενησόμενοι, εἰς
 δύναμιν ὅτι μάλιστα καὶ αὐτὸν τοιοῦτον ἀναγκαῖον γίγνε-
 σθαι, καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον ὁ μὲν σῶφρων ἡμῶν d
 θεῷ φίλος, ὅμοιος γάρ, ὁ δὲ μὴ σῶφρων ἀνόμοιός τε καὶ
 διάφορος καὶ (ὁ) ἄδικος, καὶ τὰ ἄλλ' οὕτως κατὰ τὸν αὐτὸν
 λόγον ἔχει. νοήσωμεν δὴ τούτοις ἐπόμενον εἶναι τὸν
 τοιόνδε λόγον, ἀπάντων κάλλιστον καὶ ἀληθέστατον οἶμαι 5
 λόγων, ὡς τῷ μὲν ἀγαθῷ θύειν καὶ προσομιλεῖν ἀεὶ τοῖς
 θεοῖς εὐχαῖς καὶ ἀναθήμασιν καὶ συμπάσῃ θεραπείᾳ θεῶν
 κάλλιστον καὶ ἀριστον καὶ ἀνυσιμώτατον πρὸς τὸν εὐδαί-
 μονα βίον καὶ δὴ καὶ διαφερόντως πρέπον, τῷ δὲ κακῷ e
 τούτων τὰναντία πέφυκεν. ἀκάθαρτος γὰρ τὴν ψυχὴν ὁ γε
 κακός, καθαρὸς δὲ ὁ ἐναντίος, παρὰ δὲ μιαινοῦ δῶρα οὔτε
 ἄνδρ' ἀγαθὸν οὔτε θεὸν ἔστιν ποτὲ τό γε ὀρθὸν δέχεσθαι. 717
 μάτην οὖν περὶ θεοῦ ὁ πολὺς ἐστι πόνος τοῖς ἀνοσίοις,
 τοῖσιν δὲ ὀσίοις ἐγκαιρότατος ἅπασι. σκοπὸς μὲν οὖν
 ἡμῶν οὗτος οὐ δεῖ στοχάζεσθαι· βέλη δὲ αὐτοῦ καὶ οἶον ἢ

d 3 ὁ add. ci. Ritter d 6 ἀεὶ Schanz: δεῖ libri: δὴ vulg.
 a 3 τοῖσιν A : τοῖσι O² (σι s. v.) : τοῖς O εὐκαιρότατος Suidas
 a 4 αὐτοῦ] αἰ Badham

- 5 τοῖς βέλεσιν ἔφεις τὰ ποῖ' ἂν λεγόμενα ὀρθότατα φέροιτ'
 ἄν; πρῶτον μὲν, φαμέν, τιμὰς τὰς μετ' Ὀλυμπίους τε καὶ
 τοὺς τὴν πόλιν ἔχοντας θεοὺς τοῖς χθονίοις ἂν τις θεοῖς
 ἄρτια καὶ δεύτερα καὶ ἀριστερὰ νέμων ὀρθότατα τοῦ τῆς
 b εὐσεβείας σκοποῦ τυγχάνοι, τὰ δὲ τούτων ἄνωθεν [τὰ περιττὰ]
 καὶ ἀντίφωνα, τοῖς ἔμπροσθεν ῥηθείσιν νυνδῆ. μετὰ θεοὺς
 δὲ τούσδε καὶ τοῖς δαίμοσιν ὅ γε ἔμφρων ὀργιάζοιτ' ἂν,
 ἤρωσιν δὲ μετὰ τούτους. / ἐπακολουθοῖ δ' αὐτοῖς ἰδρύματα
 5 ἴδια πατρῶν θεῶν κατὰ νόμον ὀργιαζόμενα, γονέων δὲ
 μετὰ ταῦτα τιμαὶ ζώντων· ὡς θέμις ὀφείλοντα ἀποτίνειν
 τὰ πρῶτά τε καὶ μέγιστα ὀφειλήματα, χρεῶν πάντων πρε-
 σβύτατα, νομίζεω δέ, ἃ κέκτηται καὶ ἔχει, πάντα εἶναι τῶν
 c γεννησάντων καὶ θρεψαμένων πρὸς τὸ παρέχειν αὐτὰ εἰς
 ὑπηρεσίαν ἐκείνοις κατὰ δύναμιν πᾶσαν, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς
 v οὐσίας, δεύτερα τὰ τοῦ σώματος, τρίτα τὰ τῆς ψυχῆς, ἀπο-
 τίνοντα δανείσματα ἐπιμελείας τε καὶ ὑπερπονούντων ὠδῖνας
 5 παλαιὰς ἐπὶ νέοις δανεισθείσας, ἀποδιδόντα δὲ παλαιοῖς ἐν
 τῷ γῆρα σφόδρα κεχρημένους. ἴ παρα δὲ πάντα τὸν βίον
 ἔχειν τε καὶ ἐσχηκέναι χρῆ πρὸς αὐτοῦ γονέας εὐφημίαν
 d διαφερόντως, διότι κούφων καὶ πτηνῶν λόγων βαρυτάτη
 ζημία—πᾶσι γὰρ ἐπίσκοπος τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐτάχθη
 Δίκης Νέμεσις ἄγγελος—θυμουμένοις τε οὖν ὑπέεικεν δεῖ
 καὶ ἀποπιμπλάσι τὸν θυμόν, ἔαντ' ἐν λόγοις ἔαντ' ἐν ἔργοις
 5 δρῶσιν τὸ τοιοῦτον, συγγιγνώσκοντα, ὡς εἰκότως μάλιστα
 πατῆρ ὑεῖ δοξάζων ἀδικεῖσθαι θυμοῖτ' ἂν διαφερόντως.
 τελευτησάντων δὲ γονέων ταφῆ μὲν ἢ σωφρονεστάτη καλ-
 λίστη, μήτε ὑπεραίροντα τῶν εἰθισμένων ὄγκων μήτ' ἑλλεί-
 e ποντα ὧν οἱ προπάτορες τοὺς ἑαυτῶν γεννητὰς ἐτίθεισαν,
 τὰς τε αὖ κατ' ἐνιαυτὸν τῶν ἤδη τέλος ἔχόντων ὡσαύτως
 ἐπιμελείας τὰς κόσμον φερούσας ἀποδιδόναι· τῷ δὲ μὴ

a 5 ἔφεις] γρ. ἔφεις in marg. a³ λεγόμενα] φερόμενα Schanz
 a 8 ἀριστερὰ O (ut vid.): ἀριστεία A L et corr. O b 1 τὰ δὲ] τοῖς
 δὲ Aldina τὰ περιττὰ seclusi (cf. Plut. Is. Os. 361 A) d 8 τὸν
 εἰθισμένον ὄγκον Stob. e 1 τοὺς] εἰς τοὺς Stephanus

παραλείπειν μνήμην ἐνδεδελεχῆ παρεχόμενον, τούτῳ μάλιστα 718
 αἰεὶ πρῆσβεύειν, δαπάνης τε τῆς διδομένης ὑπὸ τύχης τὸ
 μέτριον τοῖς κεκμηκόσιν νέμοντα. ταυτ' ἂν ποιούντες καὶ
 κατὰ ταῦτα ζῶντες ἐκάστοτε ἕκαστοι τὴν ἀξίαν ἂν παρὰ θεῶν
 καὶ ὅσοι κρείττους ἡμῶν κομιζοίμεθα, ἐν ἐλλίσιν ἀγαθαῖς 5
 διάγοντες τὸ πλείστον τοῦ βίου." ἃ δὲ πρὸς ἐκγόιους καὶ
 συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ πολίτας, ὅσα τε ξενικὰ πρὸς θεῶν
 θεραπεύματα καὶ ὀμιλίας συμπάντων τούτων ἀποτελοῦντα
 τὸν αὐτοῦ βίον φαιδρυνάμενον κατὰ νόμον κοσμεῖν δεῖ, b
 τῶν νόμων αὐτῶν ἢ διέξοδος, τὰ μὲν πείθουσα, τὰ δὲ μὴ
 ὑπέικοντα πειθοῖ τῶν ἡθῶν βία καὶ δίκη κολάζουσα, τὴν
 πόλιν ἡμῖν συμβουληθέντων θεῶν μακαρίαν τε καὶ εὐδαί-
 μονα ἀποτελεῖ· ἃ δὲ χρῆ μὲν αὐτῶν καὶ ἀναγκαῖον εἶπεῖν 5
 νομοθέτην ὅστις ἄπερ ἐγὼ διανοεῖται, ἐν δὲ σχήματι νόμου
 ἀναρμοστεί λεγόμενα, τούτων πέρι δοκεῖ μοι δεῖγμα προ-
 ενεγκόντα αὐτῷ τε καὶ ἐκείνοις οἷς νομοθετήσῃ, τὰ λοιπὰ c
 πάντα εἰς δύναμιν διεξεληθόντα, τὸ μετὰ τοῦτο ἄρχεσθαι τῆς
 θέσεως τῶν νόμων. ἔστιν δὲ δὴ τὰ τοιαῦτα ἐν τίνι μάλιστα
 σχήματι κείμενα; οὐ πάνυ ῥάδιον ἐν ἐνὶ περιλαβόντα εἶπεῖν
 αὐτὰ οἷόν τιμι τύπῳ, ἀλλ' οὕτωςί τινα τρόπον λάβωμεν, ἄν 5
 τι δυνώμεθα περὶ αὐτῶν βεβαιώσασθαι.

ΚΑ. Λέγε τὸ ποῖοι.

ΑΘ. Βουλοίμην ἂν αὐτοὺς ὡς εὐπειθεστάτους πρὸς ἀρετὴν
 εἶναι, καὶ δῆλον ὅτι πειράσεται τοῦτο ὁ νομοθέτης ἐν ἀπάσῃ
 ποιεῖν τῇ νομοθεσίᾳ. 10

ΚΑ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΑΘ. Τὰ τοίνυν δὴ λεχθέντα ἔδοξέν τί μοι προὔργου
 δρᾶν εἰς τὸ περὶ ὧν ἂν παραιωῆ, μὴ παντάπασι ὠμῆς ψυχῆς
 λαβόμενα, ἡμερώτερόν τε ἂν ἀκούειν καὶ εὐμενέστερον· ὥστε
 εἰ καὶ μὴ μέγα τι, σμικρὸν δέ, τὸν ἀκούοντα ὅπερ φησὶν 5
 εὐμενέστερον γιγνόμενον εὐμαθέστερον ἀπεργάζεται, πᾶν

a 2 τε secl. Ast a 3 ἐν] δ' ἐν Stob. d 4 λαβόμενα in marg. γρ.
 Α² (cum ind. ad μάλλον δ') O² : μάλλον ÷ ÷ δ' Α : μάλλον δ' O (ut vid.

ἀγαπητόν. οὐ γὰρ πολλή τις εὐπέτεια οὐδὲ ἀφθονία τῶν
 προθυμουμένων ὡς ἀρίστων ὅτι μάλιστα καὶ ὡς τάχιστα
 e γίγνεσθαι, τὸν δὲ Ἱσίοδον οἱ πολλοὶ σοφὸν ἀποφαίνουσι
 λέγοντα ὡς ἡ μὲν ἐπὶ τὴν κακότητα ὁδὸς λεία καὶ
 ἀνιδιτὶ παρέχει πορεύεσθαι, μάλα βραχεῖα οὖσα, τῆς δὲ
 ἀρετῆς, φησίν,

5 ἰδρῶτα θεοὶ προπάρουθεν ἔθικαν
 ἀθάνατοι, μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐς αὐτήν,
 719 καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὶν δ' εἰς ἄκρον ἴκηαι,
 ῥηϊδίῃ δὴ ᾿πειτα φέρειν, χαλεπή περ εἴουσα.

ΚΛ. Καὶ καλῶς γ' ἔοικεν λέγουσι.

ΑΘ. Πάνυ μὲν οὖν. ὁ δὲ προάγων λόγος ὃ γέ μοι
 5 ἀπείργασται, βούλομαι ὑμῖν εἰς τὸ μέσον αὐτὸ θείναι.

ΚΛ. Τίθει δὴ.

ΑΘ. Λέγωμεν δὴ τῷ νομοθέτῃ διαλεγόμενοι τόδε· “Εἰπέ
 b ἡμῖν, ᾧ νομοθέτα· εἴπερ ὅτι χρὴ πράττειν ἡμᾶς καὶ λέγειν
 εἰδείης, ἄρα οὐ δήλον ὅτι καὶ ἂν εἴποις;”

ΚΛ. Ἄναγκαῖον.

ΑΘ. “Σμικρῷ μὲν δὴ πρόσθεν ἄρα οὐκ ἠκούσαμεν σου
 5 λέγοντος ὡς τὸν νομοθέτην οὐ δεῖ τοῖς ποιηταῖς ἐπιτρέπειν
 ποιεῖν ὃ ἂν αὐτοῖς ἢ φίλον; οὐ γὰρ ἂν εἰδείεν τί ποτ'
 ἐναντίον τοῖς νόμοις ἂν λέγοντες βλάπτοιεν τὴν πόλιν.”

ΚΛ. Ἀληθῆ μέντοι λέγεις.

ΑΘ. Ὑπὲρ δὴ τῶν ποιητῶν εἰ τάδε λέγομεν πρὸς αὐτόν,
 10 ἄρ' ἂν τὰ λεχθέντα εἴη μέτρια;

ΚΛ. Ποῖα;

c ΑΘ. Τάδε· “Παλαιὸς μῦθος, ᾧ νομοθέτα, ὑπὸ τε αὐτῶν
 ἡμῶν ἀεὶ λεγόμενός ἐστιν καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι συνδε-
 δογμένος, ὅτι ποιητής, ὁπότεν ἐν τῷ τρίποδι τῆς Μούσης

e3 ἀνιδιτὶ A: corr. a et in marg. adscr. τὸ ἀνιδιτὶ διὰ τοῦ I
 Constantinus a2 ῥ(ηϊδίῃ δ)᾿ἤπειτα] inclusa in ras. A φέρειν
 Λ L O: πέλει scr. recc. cum Hesiodo b4 μὲν I. O et s. v. Λ²:
 om. A b6 ποιεῖν A et in marg. I. O: λέγειν L O γὰρ ἂν]
 γὰρ Δστ

καθίζηται, τότε οὐκ ἔμφρων ἐστίν, οἷον δὲ κρήνη τις τὸ
ἐπιὸν ρεῖν ἐτοίμως ἔῃ, καὶ τῆς τέχνης οὔσης μιμήσεως 5
ἀναγκάζεται, ἐναντίως ἀλλήλοις ἀνθρώπους ποιῶν διατιθε-
μένους, ἐναντία λέγειν αὐτῷ πολλάκις, οἶδεν δὲ οὔτ' εἰ ταῦτα
οὔτ' εἰ θάτερα ἀληθῆ τῶν λεγομένων. τῷ δὲ νομοθέτῃ τοῦτο d
οὐκ ἔστι ποιεῖν ἐν τῷ νόμῳ, δύο περὶ ἑνός, ἀλλὰ ἓνα περὶ
ἑνὸς ἀεὶ δεῖ λόγον ἀποφαίνεσθαι. σκέψαι δ' ἐξ αὐτῶν
τῶν ὑπὸ σοῦ ἱνυδῆ λεχθέντων. οὔσης γὰρ ταφῆς τῆς μὲν
ὑπερβεβλημένης, τῆς δὲ ἔλλειπούσης, τῆς δὲ μετρίας, τὴν 5
μίαν ἐλόμενος σύ, τὴν μέσην, ταύτην προστάτεις καὶ ἐπι-
ρυσσας ὑπλῶς· ἐγὼ δέ, εἰ μὲν γυνή μοι διαφέρουσα εἴη πλούτῳ
καὶ θάπτειν αὐτὴν διακελεύοιτο ἐν τῷ ποιήματι, τὸν ὑπερβάλ-
λοντα ἂν τάφον ἐπαινοῖην, φειδωλὸς δ' αὖ τις καὶ πένης ἀνὴρ e
τὸν καταδεῖα, μέτρον δὲ οὐσίας κεκτημένος καὶ μέτριος αἰτὸς
ᾧν τὸν αὐτὸν ἂν ἐπαινέσαι. σοὶ δὲ οὐχ οὔτω ῥητέον ὡς ἱνυ
εἶπες μέτριον εἰπῶν, ἀλλὰ τί τὸ μέτριον καὶ ὑπόσοι ῥητέον,
ἢ τὸν τοιοῦτον λόγον μήπω σοι διανοοῦ γίγνεσθαι νόμον". 5

Κ.Α. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΑΘ. Πότερον οὖν ἡμῖν ὁ τεταγμένος ἐπὶ τοῖς νόμοις μηδὲν
τοιοῦτον προαγορεύῃ ἐν ἀρχῇ τῶν νόμων, ἀλλ' εὐθύς ὁ δεῖ
ποιεῖν καὶ μὴ φράξῃ τε, καὶ ἐπαπειλήσας τὴν ζημίαν, ἐπ'
ἄλλον τρέπεται νόμον, παραμυθίας δὲ καὶ πειθοῦς τοῖς 720
νομοθετουμένοις μηδὲ ἐν προσδιδῶ; καθάπερ ἱατρὸς δέ τις,
ὁ μὲν οὕτως, ὁ δ' ἐκείνως ἡμᾶς εἴωθεν ἐκάστοτε θεραπεύειν—
ἀναμιμνησκόμεθα δὲ τὸν τρόπον ἐκάτερον, ἵνα τοῦ νομοθέτου
δεώμεθα, καθάπερ ἱατροῦ δέοιντο ἂν παῖδες τὸν πρῶτατον 5
αὐτὸν θεραπεύειν τρόπον ἑαυτούς. οἷον δὴ τί λέγομεν; εἰσὶν
πού τινες ἱατροί, φαρμέν, καὶ τινες ὑπηρέται τῶν ἱατρῶν,
ἱατροὺς δὲ καλοῦμεν δήπου καὶ τούτους.

e3 ἐπαινέσαι ci. Bekker : ἐπαινέσοι libri cum Stob. e4 μέτριον
L O et fecit A² (i s. v.) : μέτρον A e8 προαγορεύῃ A (ut vid.) O²
(η s. v.) : προαγορεύει O : προαγορεύοι A² (τὰ ἀντίγραφα ὅλα ὑποτακτικῶς
in marg. O) e9 φράξῃ A O : φράζει O² (εἰ s. v.) : φράζοι A²
a i τρέπεται A O : τρέπειτο A²

b ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Ἐάντε γε ἐλεύθεροι ὦσιν ἔάντε δοῦλοι, κατ' ἐπίταξιν δὲ τῶν δεσποτῶν καὶ θεωρίαν καὶ κατ' ἐμπειρίαν τὴν τέχνην κτῶνται, κατὰ φύσιν δὲ μή, καθάπερ οἱ ἐλεύθεροι αὐτοὶ τε
5 μεμαθήκασιν οὕτω τοὺς τε αὐτῶν διδάσκουσι παῖδας. θεΐης ἂν ταῦτα δύο γένη τῶν καλουμένων ἰατρῶν;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΑΘ. Ἄρ' οὖν καὶ συννοεῖς ὅτι, δούλων καὶ ἐλευθέρων
c ὄντων τῶν καμνόντων ἐν ταῖς πόλεσι, τοὺς μὲν δούλους σχεδόν τι οἱ δοῦλοι τὰ πολλὰ ἰατρούουσιν περιτρέχοντες καὶ ἐν τοῖς ἰατροῖσι περιμένοντες, καὶ οὔτε τινα λόγον ἐκάστου πέρι νοσήματος ἐκάστου τῶν οἰκετῶν οὐδεὶς τῶν τοιούτων
5 ἰατρῶν δίδωσιν οὐδ' ἀποδέχεται, προστάξας δ' αὐτῷ τὰ δόξαντα ἐξ ἐμπειρίας, ὡς ἀκριβῶς εἰδῶς, καθάπερ τύραννος αὐθαδῶς, οἴχεται ἀποπηδήσας πρὸς ἄλλον κάμνοντα οἰκέτην, καὶ ῥαστώνην οὕτω τῷ δεσπότη παρασκευάζει τῶν καμνόντων
d τῆς ἐπιμελείας· ὁ δὲ ἐλεύθερος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ τῶν ἐλευθέρων νοσήματα θεραπεύει τε καὶ ἐπισκοπεῖ, καὶ ταῦτα ἐξετάζων ἀπ' ἀρχῆς καὶ κατὰ φύσιν, τῷ κάμνοντι κοινού-
μενος αὐτῷ τε καὶ τοῖς φίλοις, ἅμα μὲν αὐτὸς μαθαίνει τι
5 παρὰ τῶν νοσοῦντων, ἅμα δὲ καὶ καθ' ὅσον οἶός τε ἔστιν, διδάσκει τὸν ἀσθενοῦντα αὐτόν, καὶ οὐ πρότερον ἐπέταξεν πρὶν ἂν πῆ συμπίσῃ, τότε δὲ μετὰ πειθοῦς ἡμερούμενον ἀεὶ
e παρασκευάζων τὸν κάμνοντα, εἰς τὴν ὑγίειαν ἄγων, ἀποτελεῖν πειρᾶται; πότερον οὕτως ἢ ἐκείνως ἰατρός τε ἰώμενος ἀμείνων καὶ γυμναστὴς γυμνάζων· διχῆ τὴν μίαν ἀποτελῶν δύναμιν, ἢ μοναχῆ καὶ κατὰ τὸ χεῖρον τοῖν δυοῖν καὶ ἀγριώτερον
5 ἀπεργαζόμενος;

ΚΛ. Πολύ που διαφέρων, ὦ ξένε, τὸ διπλῆ.

ΑΘ. Βούλει δὴ καὶ θεασώμεθα τὸ διπλοῦν τοῦτο καὶ ἰπλοῦν ἐν ταῖς νομοθεσίαις αὐταῖς γιγνόμενον;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὐ βούλομαι;

10 ΑΘ. Φέρε δὴ πρὸς θεῶν, τίς ἄρα πρῶτον νόμον θεῖτ' ἂν

ὁ νομοθέτης; ἄρ' οὐ κατὰ φύσιν τὴν περὶ γενέσεως ἀρχὴν
πρώτην πόλεων πέρι κατακοσμήσει ταῖς τάξεσιν;

721

ΚΛ. Τί μῆν;

ΑΘ. Ἄρχῃ δ' ἐστὶ τῶν γενέσεων πάσαις πόλεσιν ἄρ' οὐχ
ἦ τῶν γάμων σύμμειξις καὶ κοινωνία;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὐ;

5

ΑΘ. Γαμικοὶ δὴ νόμοι πρῶτοι κινδυνεύουσιν τιθέμενοι
καλῶς ἂν τίθεσθαι πρὸς ὀρθότητα πάσῃ πόλει.

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΑΘ. Λέγωμεν δὴ πρῶτον τὸν ἀπλοῦν, ἔχει δ' ἂν πως
ἴσως ᾧδε—

10

Γαμεῖν δέ, ἐπειδὰν ἐτῶν ἦ τις τριάκοντα, μέχρι ἐτῶν πέντε
καὶ τριάκοντα, εἰ δὲ μῆ, ζημιοῦσθαι χρήμασιν τε καὶ ἀτιμίᾳ,
χρήμασι μὲν τόσοις καὶ τόσοις, τῇ καὶ τῇ δὲ ἀτιμίᾳ.

b

Ὁ μὲν ἀπλοῦς ἔστω τις τοιοῦτος περὶ γάμων, ὁ δὲ
διπλοῦς ᾧδε—

5

Γαμεῖν δέ, ἐπειδὰν ἐτῶν ἦ τις τριάκοντα, μέχρι τῶν πέντε
καὶ τριάκοντα, διανοηθέντα ὡς ἔστω ἢ τὸ ἀνθρώπινον γένος
φύσει τιw μετείληφεν ἀθανασίας, οὗ καὶ πέφυκεν ἐπιθυμίαν
ἴσχειν πᾶς πᾶσαν· τὸ γὰρ γενέσθαι κλειῶν καὶ μὴ ἀνώνημον
κεῖσθαι τετελευτηκότα τοῦ τοιούτου ἐστὶν ἐπιθυμία. γένος
οὖν ἀνθρώπων ἐστὶν τι συμφυῆς τοῦ παντὸς χρόνου, ὃ διὰ
τέλους αὐτῷ συνέπεται καὶ συνέψεται, τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀθά-
νατον οὖν, τῷ παῖδας παίδων καταλειπόμενον, ταῦτόν καὶ ἐν
οὖν αἰεί, γενέσει τῆς ἀθανασίας μετείληφέναι· τούτου δὴ
ἀποστερεῖν ἐκόντα ἑαυτὸν οὐδέποτε ὄσιον, ἐκ προνοίας δὲ
ἀποστερεῖ ὃς ἂν παίδων καὶ γυναικὸς ἀμελῆ. πειθόμενος
μὲν οὖν τῷ νόμῳ ἀζήμιος ἀπαλλάττοιο ἂν, μὴ πειθόμενος δὲ
αὖ, μηδὲ γαμῶν ἔτη τριάκοντα γεγυνῶς καὶ πέντε, ζημιούσθω
μὲν κατ' ἐνιαυτὸν τόσῳ καὶ τόσῳ, ἵνα μὴ δοκῇ τὴν μοναυλίαν

c

5.

d

b 2 δὲ in marg. A²: δὴ Α b 3 τῇ καὶ τῇ δὲ L O: τῇδε
καὶ τῇδε A Stob. b 6 ἦ s. v. A²: om. A c 5 κατα-
λειπόμενον] καταλιπόμενον vulg. (ἔλα τὰ ἀντίγραφα διὰ τοῦ διφθόγγου in
marg. O)

οὐ κέρδος καὶ ῥαστώνην φέρειν, καὶ μὴ μετεχέτω δὲ τιμῶν
 5 ὧν ἂν οἱ νεώτεροι ἐν τῇ πόλει τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν
 τιμῶσιν ἐκάστοτε.

Τούτου δὴ παρ' ἐκείνον τὸν νόμον ἀκούσαντα ἔξεστι
 περὶ ἐνὸς ἐκάστου διανοηθῆναι, πότερον αὐτοὺς διπλοῦς οὕτω
 e δεῖ γίνεσθαι τῷ μήκει τὸ σμικρότατον, διὰ τὸ πείθειν τε
 ἅμα καὶ ἀπειλεῖν, ἢ τῷ ἀπειλεῖν μόνον χρωμένους ἀπλοῦς
 γίνεσθαι τοῖς μήκεσιν.

ME. Πρὸς μὲν τοῦ Λακωνικοῦ τρόπου, ὦ ξένη, τὸ τὰ
 5 βραχύτερα αἰεὶ προτιμᾶν· τούτων μὴν τῶν γραμμάτων εἴ
 τις κριτὴν ἐμὲ κελεύει γίνεσθαι πότερα βουλοίμην ἂν ἐν τῇ
 πόλει μοι γεγραμμένα τεθῆναι, τὰ μακρότερ' ἂν ἐλοίμην,
 722 καὶ δὴ καὶ περὶ παντὸς νόμου κατὰ τοῦτο τὸ παράδειγμα, εἰ
 γίγναιτο ἐκάτερα, ταῦτόν τοῦτ' ἂν αἰροίμην. οὐ μὴν ἀλλὰ
 που καὶ Κλεινία τῷδ' ἀρέσκειν δεῖ τὰ νῦν νομοθετούμενα·
 τούτου γὰρ ἢ πόλις ἢ νῦν τοῖς τοιοῦτοις νόμοις χρῆσθαι
 5 διανοουμένη.

ΚΛ. Καλῶς γ', ὦ Μέγилле, εἶπες.

ΑΘ. Τὸ μὲν οὖν περὶ πολλῶν ἢ ὀλίγων γραμμάτων
 ποιήσασθαι τὸν λόγον λίαν εὔηθες—τὰ γὰρ οἶμαι βέλτιστα,
 b ἀλλ' οὐ τὰ βραχύτατα οὐδὲ τὰ μήκη τιμητέον—τὰ δ' ἐν τοῖς
 ἑνὶ νόμοις ῥηθείσω οὐ διπλῶ θάτερα τῶν ἐτέρων διάφορα
 μόνον εἰς ἀρετὴν τῆς χρείας, ἀλλ' ὅπερ ἐρρήθη ἑνὶ νόμῳ,
 τῶν διττῶν ἰατρῶν γένος ὀρθότατα παρετέθη. πρὸς τοῦτο
 5 δὲ οὐδεὶς ἔοικε διανοηθῆναι πρόποτε τῶν νομοθετῶν, ὡς ἐξὸν
 δυοῖν χρῆσθαι πρὸς τὰς νομοθεσίας, πειθοῖ καὶ βίᾳ, καθ' ὅσον
 οἶόν τε ἐπὶ τὸν ἄπειρον παιδείας ὄχλον, τῷ ἐτέρῳ χρῶνται
 c μόνον· οὐ γὰρ πειθοῖ κεραυνύντες τὴν[†] μάχην νομοθετοῦσιν,
 ἀλλ' ἀκράτῳ μόνον τῇ βίᾳ. ἐγὼ δ', ὦ μακάριοι, καὶ τρίτον
 ἔτι περὶ τοὺς νόμους ὀρώ γίνεσθαι δέον, οὐδαμῆ τὰ νῦν
 γιγνόμενον.

d 4 καὶ μὴ L O ct fecit A² (καὶ s. v.): μὴ A a 2 αἰροίμην scr.
 recc.: ἐροίμην A L O b 4 τοῦτο L O: τούτῳ A ct in marg. L O
 c 1 μάχην] ἀρχὴν ci. Stallbaum: ἀνάγκην Ast

ΚΛ. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις; 5

ΑΘ. Ἐξ αὐτῶν ὧν νυν(δὴ) διειλέγμεθα ἡμεῖς κατὰ θεόν
 τινα γεγονός. σχεδὸν γὰρ ἐξ ὅσου περὶ τῶν νόμων ἤρξαμεθα
 λέγειν, ἐξ ἑωθινοῦ μεσημβρία τε γέγονε καὶ ἐν ταύτῃ παγκάλῃ
 ἀναπαύλῃ τινὶ γεγόναμεν, οὐδὲν ἀλλ' ἢ περὶ νόμων διαλεγό-
 μενοι, νόμους δὲ ἄρτι μοι δοκοῦμεν λέγειν ἄρχεσθαι, τὰ δ' d
 ἔμπροσθεν ἦν πάντα ἡμῖν προοίμια νόμων. τί δὲ ταῦτ'
 εἶρηκα; τόδε εἰπεῖν βουλευθεῖς, ὅτι λόγων πάντων καὶ ὄσων
 φωνὴ κεκοινῶνηκεν προοίμιά τέ ἐστίν καὶ σχεδὸν οἶόν
 τινες ἀνακινήσεις, ἔχουσαί τινα ἔντεχνον ἐπιχείρησιν χρή- 5
 σιμον πρὸς τὸ μέλλον περαίνεσθαι. καὶ δὴ πού κίθαρωδικῆς
 ᾠδῆς λεγομένων νόμων καὶ πάσης μούσης προοίμια θαυμαστῶς
 ἐσπουδασμένα πρόκειται· τῶν δὲ ὄντως νόμων ὄντων, οὓς δὴ e
 πολιτικοὺς εἶναι φάμεν, οὐδεὶς πώποτε οὔτ' εἶπέ τι προοίμιον
 οὔτε συνθέτης γενόμενος ἐξήνεγκεν εἰς τὸ φῶς, ὡς οὐκ ὄντος
 φύσει. ἡμῖν δὲ ἢ νῦν διατριβὴ γεγονυῖα, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ,
 σημαίνει ὡς ὄντος, οἳ τέ γε δὴ διπλοῖ ἔδοξαν νυνδὴ μοι 5
 λεχθέντες νόμοι οὐκ εἶναι ἀπλῶς οὕτω πως διπλοῖ, ἀλλὰ
 δύο μὲν τινε, νόμος τε καὶ προοίμιον τοῦ νόμου· ὁ δὲ τυραν-
 νικὸν ἐπίταγμα ἀπεικασθὲν ἐρρήθη τοῖς ἐπιτάγμασιν τοῖς
 τῶν ἰατρῶν οὓς εἶπομεν ἀνελευθέρους, τοῦτ' εἶναι νόμος 723
 ἄκρατος, τὸ δὲ πρὸ τούτου ῥηθέν, πειστικὸν λεχθὲν ὑπὸ
 τοῦδε, ὄντως μὲν εἶναι πειστικόν, προοιμίου μὴν τοῦ περὶ
 λόγους δύναμιν ἔχειν. ἵνα γὰρ εὐμενῶς, καὶ διὰ τὴν εὐμένειαν
 εὐμαθέστερον, τὴν ἐπίταξιν, ὁ δὴ ἐστίν ὁ νόμος, δέξεται ᾧ τὸν 5
 νόμον ὁ νομοθέτης λέγει, τούτου χάριν εἰρήσθαι μοι κατεφάιη
 πᾶς ὁ λόγος οὗτος, ὃν πείθων εἶπεν ὁ λέγων· διὸ δὴ κατὰ
 γε τὸν ἐμὸν λόγον τοῦτ' αὐτό, προοίμιον, ἀλλ' οὐ λόγος ἂν b
 ὀρθῶς προσαγορευοίτο εἶναι τοῦ νόμου. ταῦτ' οὖν εἰπών,
 τί τὸ μετὰ τοῦτο ἂν μοι βουλευθείην εἰρήσθαι; τόδε, ὡς
 τὸν νομοθέτην πρὸ πάντων τε ἀεὶ τῶν νόμων χρεῶν ἐστίν

c 6 νυνδὴ ci. Schanz : νῦν libri
 s. v.)

e 4 ἐμοί] ἐμοιγε fecit A² (γε

5 μὴ ἀμοίρους αὐτοὺς προοιμίῳ ποιεῖν καὶ καθ' ἕκαστον, ἢ διοίσουσιν ἑαυτῶν ὅσον νυνδὴ τῷ λεχθέντε διηνεγκάτην.

ΚΛ. Τό γ' ἐμὸν οὐκ ἂν ἄλλως νομοθετεῖν διακελεύοιτο ἡμῶν τὸν τούτων ἐπιστήμονα.

c ΑΘ. Καλῶς μὲν τοίνυν, ὦ Κλεινία, δοκεῖς μοι τό γε τοσοῦτον λέγειν, ὅτι πᾶσιν γε νόμοις ἔστιν προοίμια καὶ ὅτι πάσης ἀρχόμενον νομοθεσίας χρὴ προτιθέναι παντὸς τοῦ λόγου τὸ πεφυκὸς προοίμιον ἑκάστοις—οὐ γὰρ σμικρὸν τὸ
5 μετὰ τοῦτό ἐστιν ῥηθησόμενον, οὐδ' ὀλίγον διαφέρον ἢ σαφῶς ἢ μὴ σαφῶς αὐτὰ μνημονεύεσθαι—τὸ μέντοι μεγάλων πέρι λεγομένων νόμων καὶ σμικρῶν εἰ ὁμοίως προοιμιάζεσθαι προστάττοιμεν, οὐκ ἂν ὀρθῶς λέγοιμεν. οὐδὲ γὰρ ἄσματος
d οὐδὲ λόγου παντὸς δεῖ τὸ τοιοῦτον δρᾶν—καίτοι πέφυκέν γε εἶναι πᾶσι, ἀλλ' οὐ χρηστέον ἅπασιν—αὐτῷ δὲ τῷ τε ῥήτορι καὶ τῷ μελωδῷ καὶ νομοθέτῃ τὸ τοιοῦτον ἑκάστοτε ἐπιτρεπτέον.

5 ΚΛ. Ἀληθέστατα δοκεῖς μοι λέγειν. ἀλλὰ δὴ μηκέτ', ὦ ξένε, διατριβὴν πλείω τῆς μελλήσεως ποιώμεθα, ἐπὶ δὲ τὸν λόγον ἐπανέλθωμεν καὶ ἀπ' ἐκείνων ἀρχώμεθα, εἰ σοι φίλον, ὦν οὐχ ὡς προοιμιαζόμενος εἶπες τότε. πάλιν οὖν, οἷόν
e φασιν οἱ παίζοντες, ἀμεινόνων ἐξ ἀρχῆς δευτέρων ἐπαναπολήσωμεν, ὡς προοίμιον ἀλλ' οὐ τὸν τυχόντα λόγον περαίνοντες, καθάπερ ἄρτι· λάβωμεν δ' αὐτῶν ἀρχὴν ὁμολογοῦντες προοιμιάζεσθαι. καὶ τὰ μὲν περὶ θεῶν τιμῆς προγόνων τε
5 θεραπείας, καὶ τὰ νυνδὴ λεχθέντα ἱκανά· τὰ δ' ἐξῆς πειρώμεθα λέγειν, μέχριπερ ἂν σοι πᾶν τὸ προοίμιον ἱκανῶς εἰρήσθαι δοκῇ. μετὰ δὲ τοῦτο ἤδη τοὺς νόμους αὐτοὺς διέξει λέγων.

724 ΑΘ. Οὐκοῦν περὶ θεῶν μὲν καὶ τῶν μετὰ θεοὺς καὶ γονέων ζώντων τε πέρι καὶ τελευτησάντων τότε ἱκανῶς προοιμιασάμεθα, ὡς νῦν λέγομεν· τὸ δὲ ἀπολειπόμενον ἔτι

d 3 καὶ τῷ νομοθέτῃ vulg.
e 7 ἤδη s. v. Λ²: om. Α

d 7 ἀρχόμεθα fecit A² (o s. v.)

τοῦ τοιούτου φαίνη μοι σὺ διακελεύεσθαι τὰ νῦν οἶον πρὸς
τὸ φῶς ἐπανάγειν. 5

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΑΘ. Ἄλλὰ μὴν μετὰ γε τὰ τοιαῦτα, ὡς χρὴ τὰ περι-
τὰς αὐτῶν ψυχὰς καὶ τὰ σώματα καὶ τὰς οὐσίας σπουδῆς
τε πέρι καὶ ἀνέσεως ἴσχειν, προσήκόν τ' ἐστὶ καὶ κοινό- b
τατον ἀναπεμπαζομένους τόν τε λέγοντα καὶ τοὺς ἀκούοντας
παιδείας γίγνεσθαι κατὰ δύναμιν ἐπηβόλους· ταῦτ' οὖν ἡμῖν
αὐτὰ μετ' ἐκεῖνα ὄντως ἐστὶν ῥητέα τε καὶ ἀκουστέα.

ΚΛ. Ὅρθότατα λέγεις. 5

E

ΑΘ. Ἀκούοι δὴ πᾶς ὅσπερ νυνδὴ τὰ περι θεῶν τε ἤκουε 726
καὶ τῶν φίλων προπατόρων· πάντων γὰρ τῶν αὐτοῦ κτημάτων
μετὰ θεοὺς ψυχῇ θεϊότατον, οἰκειότατον οὖν. τὰ δ' αὐτοῦ διττὰ
πάντ' ἐστὶ πᾶσιν. τὰ μὲν οὖν κρείττω καὶ ἀμείνω δεσπόζοντα,
τὰ δὲ ἥττω καὶ χείρω δοῦλα· τῶν οὖν αὐτοῦ τὰ δεσπόζοντα 5
ἀεὶ προτιμητέον τῶν δουλεύοντων. οὕτω δὴ τὴν αὐτοῦ ψυχὴν
μετὰ θεοὺς ὄντας δεσπότας καὶ τοὺς τούτοις ἐπομένους τιμᾶν 727
δεῖν λέγων δευτέραν, ὀρθῶς παρακελεύομαι. τιμᾶ δ' ὡς ἔπος
εἰπεῖν ἡμῶν οὐδεὶς ὀρθῶς, δοκεῖ δέ· θεῖον γὰρ ἀγαθόν που
τιμῇ, τῶν δὲ κακῶν οὐδὲν τίμιον, ὁ δ' ἡγούμενος ἢ τισι
λόγοις ἢ δώροις αὐτὴν αὔξειν ἢ τισιν ὑπείξεισιν, μηδὲν 5
βελτίω δὲ ἐκ χείρονος αὐτὴν ἀπεργαζόμενος, τιμᾶν μὲν
δοκεῖ, δρᾶ δὲ τοῦτο οὐδαμῶς. αὐτίκα παῖς εὐθύς γενό-
μενος ἄνθρωπος πᾶς ἡγεῖται πάντα ἰκανὸς εἶναι γιννώσκειν,
καὶ τιμᾶν οἶεται ἐπαινῶν τὴν αὐτοῦ ψυχὴν, καὶ προθυμούμενος b
ἐπιτρέπει πράττειν ὅτι ἂν ἐθέλη, τὸ δὲ νῦν λεγόμενον ἐστὶν
ὡς δρῶν ταῦτα βλάπτει καὶ οὐ τιμᾶ· δεῖ δέ, ὡς φαμεν,

726 a 1 ὅσπερ νῦν δὴ libri: ὡσπερ νῦν Stob. a 2 τῶν αὐτοῦ] τῶν
ἐν τῷ βίῳ Stob. a 4 πάντ' ἐστὶ πᾶσιν] παρὰ πᾶσι Stob. a 5 αὐτοῦ]
δύο Stob. 727 a 3 θεῖον γὰρ ἀγαθῶν ci. Stallbaum: θετέον γὰρ
ἀγαθόν Ritter a 4 τιμῇ] ψυχῇ Schanz a 7 γενόμενος εὐθύς Stob.
b 1 προθυμούμενος] προθυμεν A (corr. A²)